

A MEE VILÁGÍTÁSTECHNIKAI TÁRSASÁG HÍRLEVELE

13. évfolyam, 1. szám

2014. március

Interjú Almási Sándorral	2.
Rendezvényeink	8.
Programajánló	17.
Lumen V4	19.
Szervezeti hírek	21.
Figyelő	23.
Fiatal motorosok	26.

Kedves Olvasó!

A 2014-es év izgalmasan indult és mozgalmasnak ígérkezik a világítási szakma számára. Az immár hagyományosnak tekinthető LED konferencia és a komoly múlttal rendelkező Közvilágítási Ankét mellett idén kerül megrendezésre a LumenV4 konferencia ötödik alkalommal, azaz először ugyanabban az országban. A LumenV4-et saját gyermekként szoktuk kezelni és emlegetni, ami nem véletlen, hiszen - akárcsak az a bizonyos másik visegrádi négyes találkozó - magyar kezdeményezésre jött létre az esemény alap gondolata. Ennek fényében tehát joggal hangsúlyozzuk, hogy megmérettetés lesz az idei konferencia, úgy is mint ötletadó, úgy is mint az első rendezvény házigazdája - a VTT-től elvárható általános alaposágon túl is - presztízsnak tekintjük, hogy emlékezetes és tartalmas eseményt tegyünk le az asztalra. Ezt megalapozza a visegrádi helyszín választása és bízhatunk a már bizonyítottan felkészült és alapos előadóinkban is. A gördülékenyen zajló eseményekért folyamatosan dolgozik a szervezőbizottság. A végeredményt pedig azt hiszem mindannyian izgatottan várjuk.

Addig is azonban szép számmal lesz lehetőségünk szakmai eszmét cserélni, képződni, hiszen a tavaszi szemináriumok mellett ismét szakmai napot szervez a VTT, amelyre érdemes lesz kilátogatni.

Érdekes szakmai programokból, egyesületi rendezvényekből és szervezeti feladatokból is szép számmal válogathatunk, de sose felejtsünk el emellett nyitott szemmel járni a világban és folyamatosan figyelni, hiszen ki venné észre a látnivalókat, ha nem a látással és fényvel foglalkozó szakmabeliek.

A hírlevél márciusi számához jó szórakozást kívánok!

Barkóczy Gergely
szerkesztő

"Fiatalok az első sorba!"

Interjú Almási Sándorral

Almási Sándor a Világítástechnikai Társaság Közvilágítási Ankétjainak elmaradhatatlan neve. Ez nem is különös, hiszen már frissdiplomás villamosmérnökként közvilágítással kezdett foglalkozni és a Margit-híd centenáriumi díszvilágítása révén országos ismertségre tett szert. Érdemes pozíciót töltött be az ELMŰ közvilágítási osztályán, az ÉVITERV-nél és a Tungsram-Schrédernél egyaránt, valamint aktívan tevékenykedett hazai és nemzetközi fórumokon is a világítástechnika érdekében. Nyugdíjasként hangsúlyozott célja, hogy szaktudását, tapasztalatait átadja, és azok hasznos kézre találjanak. A decemberben Pollich János Világítástechnikai Társaságért díjjal jutalmazott Almási Sándorral beszélgettem szakmai kezdetekről, életpályáról, családról és a jelenkor helyes szakmaszemléletéről.

- Hogyan kerültél először kapcsolatba a világítási szakmával?

- Villamosmérnökként diplomáztam a Műegyetemen 1971-ben. Akkor a szakma ipari támogatása még olyan erős volt, hogy a száztíz erősáramon végzett mérnök mintegy ötszáz

hely közül választhatott. Amikor átnéztem a lehetőségeket két munkahely volt a legvonzóbb, az egyik a Villamosenergia-ipari Kutatóintézet, a VEIKI, a másik pedig az Elektromos Művek Közvilágítási Osztálya. A választásom azonban érdekesen alakult ki. Az akkori eszemmel logikusabbnak, biztosabb jövőt ígérőnek tűnt a VEIKI - ezt egyébként mai fejjel is így gondolnám -, ahol komoly nagyfeszültségű vizsgálatokat végeztek, ez többségében tudományos munka volt, erre orientálódtam elsősorban. A végső döntésem azonban mégis az ELMŰ lett, ami két dolognak köszönhető: az egyik, hogy több lett a fizetésem, amit akkor sem lehetett figyelmen kívül hagyni, a másik pedig Horváth József, akivel az elbeszélgetésen találkoztam. Ő volt akkor az osztályvezető a Közvilágítási Osztályon. 5-6 évvel volt idősebb nálam, nagy örömmel fogadott és elmondta, hogy szeretne összeállítani egy komoly közvilágítási csapatot. Akik akkor összeálltunk, hogy néhány nevet mondjak, Kulcsár Ferenc, vagy Deme László, mára mind ismertek lettek a szakmában.

Már ekkor elkezdődött az a sorozatos szerencse, - hívő ember lévén hiszem, hogy az Isteni Gondviselés - mely végigkísérte a pályámat, és ami mindig segített helyes irányba fordulni. Mint utóbb kiderült, a VEIKI tevékenysége 6-8 év alatt drasztikusan csökkent, leépült, a közvilágítás területén pedig országszerte óriási fejlődés ment végbe abban az időben.

- Mik voltak a fontosabb munkáid a Közvilágítási osztályon?

- Az ELMŰ-nél beleszőpöntem a világítástechnikába, Budapest köz- és díszvilágításának üzemeltetési, műszaki-gazdasági kérdéseivel kezdtem foglalkozni. Mint új szakember hamar belejöttem ebbe a munkába, és 2-3 éven belül a közvilágítási csoport vezetője lettem. Jó volt ez az időszak gyakorlatszerzés szempontjából is, és főleg azért, mert egy szakmailag és emberileg is erős csoport dolgozott együtt. Az ELMŰ több belső pályázatán nyertem díjakat, elnyertem a kiváló ifjú mérnök megtisztelő címet is. Abban az időben az összes köz- és díszvilágítási terv, amely Budapestre és környékére készült átfutott rajtunk véleményezés céljából. Ebből következik, hogy ha magunk nem is csináltuk aktívan, de hamar megtanultuk milyen a jó terv. Ismét csak a gondviselést kell

megemlítenem, ami sokszor sodort elém kedvező lehetőségeket, amiket meg is tudtam lovagolni. Ilyen nagy alkalom volt 1976-ban a 100 éves Margit-híd díszvilágításának tervpályázata. Ezen a tervpályázaton azonban megmértük magunkat, egy tervvel indultunk a csoporttal és külön pályaművel egyedül is elindultam. Az első helyezést megnyertem, a másodikat pedig a csoport kapta megosztva Kossák Józsefnével, későbbi munkatársammal. A pályázat 1. helyezettjeként megismert az egész ország, aminek nagy hasznát láttam hamarabb, mint gondoltam.

Nem sokkal később választanom kellett, hogy belépek a pártba és előbbre jutok, vagy a továbbiakban nem számíthatok komolyabb előmenetelre az ELMŰ-nél. Az átszervezésnél beosztott mérnök lettem. Akkorra azonban már a pályázat révén ismert voltam a szakmában és meghívást kaptam a világítástechnikában leginkább elismert tervezőintézetbe. Így kerültem az ÉVITERV-hez.

- A tervezői munka más volt, mint amit az ELMŰ-nél csináltál. Mit találtál izgalmasnak benne?

- Az ÉVITERV-nél 1977 őszén kezdtem a munkát. Itt kiváló menedzser volt az igazgató, Gergely Pál, akiről a VTT Világítástechnikáért díjat később elneveztek. Neki köszönhetem, hogy a tervezőirodához kerültem, ahol azután 6 éven át dolgoztam. Az addigi szakmai fejlődésemben szerencsés volt, hogy az egyetemi éveim alatt megszerzett elméleti tudást, az ELMŰ-nél hasznosíthattam jó kis gyakorlati feladatokban, majd ismét elméleti munka következett, a tervezés. Nem csak különböző kültéri világításokat terveztem, hanem kis- és középvezetési hálózatokat is.

- Világítástechnikát tulajdonképpen nem tanultál előzőleg?

- Az egyetemen akkor komoly, ilyen irányú képzés nem volt, az ELMŰ-nél végzett munkával egy időben szakkönyvekből képeztem magam az elméleti világítástechnikában is. A feladatok során megismertem a gyakorlati alkalmazást, melynél a tudásom javát egy ottani technikustól szereztem. Amikor az ÉVITERV-hez kerültem, a Kandón egy világítástechnikai képzés indult, mely még nem a szakmérnöki képzés volt, hanem annak az elődje. Mikorra ezt elvégeztem, már rutinom és ismertségem is volt a világítástervezésben.

Később, már a '80-as években, mikor Vincze Vilmos abbahagyta az oktatást a Kandón, én vettem át a „Lámpatestek” tárgyat 5-6 éven keresztül a szak-üzemmérnöki képzésen. Persze ekkor már tapasztalatot szereztem a lámpatestgyártás területén is a Tungstram-Schrödernél.

- Hogyan kerültél a Tungstram Schröderhez?

- 1977-től 1983-ig dolgoztam az ÉVITERV-nél, ahol már több olyan tervet is készítettem, amelyek ismertté tették a nevemet a szakmában.

A Tungstram-Schröder neve tulajdonképpen ismét Horváth Józsefnek köszönhetően merült fel, akivel azóta is jó kapcsolatot ápoltam. Az ELMŰ-től történt távozásom után fél évvel Horváth József is elment a Tungstram akkor alakuló „Fényrendszer Irodájához”. E szervezet segítségével kívánt a Tungstram nem csak fényforrásokkal, hanem a világítási eszközökből felépülő fényrendszerekkel a piacra lépni. Az ehhez szükséges ajánlati terveket a Tungstram az ÉVITERV-től rendelte meg, melyeknek nagy részét én készítettem. 1978-ban így jutottam el Kubába is, ahol Kossák Józsefnével együtt a Havannai Világ- Ifjúsági Találkozóra építendő világításokat terveztük.

1983-ban töltöttem a harmadik katonai szolgálatomat, amikor jött a hír, hogy alakul a Tungstram-Schröder és Horváth József e céghez hív második embernek. Akkoriban még ritkaság volt a közös vállalat, a termelésben pedig egyáltalán nem volt ilyen. Egy kis csapattal indult a cég, amelynek Schwarcz Ottó lett az igazgatója. Ismét egy szerencsés döntés volt átjönni e belga-magyar vegyes vállalathoz. Mi lettünk a Tungstram lámpatest gyára. A nagy anyacég keze alá dolgoztunk. Ekkor egy siker széria következett mind a vállalat, mind a személyem szempontjából.

- Itt szép pályafutásod volt, vezérigazgatóságig vitted. Hogy emlékszel erre az időre?

- 1989-ben a GE megvásárolta a Tungstramot, amelynek így ki kellett lépnie a közös vállalatból. A Tungstram-Schröder nevet megtarthatuk és meg is tartottuk, átmentve ezzel e híres magyar nevet a tulajdoni változások viharain. A legsürgetőbb feladat az volt, hogy gyorsan gyártókapacitást kellett kialakítanunk. Először kis szériás lámpatesteket kezdtünk gyártani egy kis műhellyel. Itt voltam műszaki igazgató, ami azt jelentette, hogy a gyártást kivéve lényegében a teljes műszaki irányítást én végeztem. Vezettem az elméleti és marketing munkát, jártam az országot, tárgyaltam a lehetséges vevőkkel és termékbemutatókon győztem meg a szakembereket, hogy miért jó a termék, amelyet gyártunk.

A cégnek, és így nekem is valóban nagyon sikeres időszakunk volt és magam is többször elgondolkoztam rajta, hogy minek köszönhettem ezt. Nem tartom magam átlagon felüli műszaki embernek, de talán a középmezőből kicsit kiemelkedtem.

Inkább az aktivitásom az, amivel mindig kilógtam a társaságból. Számomra a kölcsönös bizalom nagyon fontos volt a szakmában. Ma úgy gondolom, hogy a siker végül is két tényen alapult. Egyrészt a gyártott lámpatestek tényleg jók voltak, másrészt sohasem mondtam olyat az üzleti életben sem, ami nem volt igaz. Nem rejtegettem, hanem elismertem, ha a termékeink valamely igényt nem tudtak teljesíteni. Ez hitelt adott nekem is és a vállalatnak is. A '90-es évek végén a cég piacvezető lett Magyarországon. A TUNGSRAM-Schröder vezetését 2000-ben vettem át, a 90-es évek elején nyugdíjba vonult Schwarcz Ottó utódjától, régi kollégámtól és barátomtól, a korábban már többször emlegetett Horváth Józseftől.

- Horváth Józsefre gyakran emlékszel vissza szeretettel. Kizárólag szakmai mentorokként tekintesz rá?

- Nagyon jó szakmai és baráti kapcsolatunk is volt. Teljesen más emberek voltunk mentalitásunkban, még világnézetben is különböztünk, de nagyon jól kiegészítettük egymást és ez a közös munkáink során ugyanúgy hasznosnak mutatkozott, mint a magánéletben. Jó barátok voltunk és feleségeinkkel együtt sokszor utaztunk nem csak üzleti úton, de magánutazásokon is. A családdal ma is tartjuk a kapcsolatot

Ő indított el a világítási pályán, és ahogy már említettem, a későbbiekben is megmaradt a szoros kontaktus, majd újból munkatársak lettünk, illetőleg főnök és beosztott. 2000.-ben, mikor Horváth József visszavonulási szándékáról beszélt nekem, azt mondta, kóstoljak bele az első számú vezetésbe. Kértem, hogy maradjon, hiszen nekem is már csak 6 évem van a nyugdíjig, e rövid időt csinálja végig, de ő nem engedett. „Egy menedzsernek meg kell terveznie a kellő időben történő, sikeres visszavonulását is!” – mondta akkor. Ezt nagyon magamévá tettem, és mikor átvettem a vezetést, rögtön bejelentettem a tulajdonosoknak, hogy 60 éves koromban én is elmegyek nyugdíjba. Horváth Józsefnek volt egy saját cége is, a Lisys, melynek fő tulajdoni hányada az övé volt. A TUNGSRAM-Schrödertől történt nyugdíjba vonulása után ennek irányítására helyezte tevékenységének súlypontját.

2005 tavaszán megválasztották őt a MEE elnökének. Iszonyú nagy energiával kezdett ehhez a munkához, de nagyon nehezen élte meg az egyesületen belüli személyi akadályokat, intrikákat. Úgy hiszem, hogy ekkor már túl nagy teher volt számára ez a feladat és ez okozhatta, hogy 2005 végén sajnos végzetes szívinfarktust kapott. Nem sikerült maradéktalanul a „menedzser sikeres visszavonulása”.

- A nyugdíjad tekintetében tehát nagyon eltökélt voltál, határozottan tudtad mit akarsz?

- Kezdetben nem volt ez ilyen tudatos. Amikor szakmát választottam, teljesen elégedett voltam, el tudtam képzelni, hogy ezt fogom csinálni életem végéig, akár egyazon vállalaton belül, persze egyre nagyobb pozícióban. A korábban elmondottak hozták a változásokat. A Tungstram-Schrödernél eltöltött első sikeres öt év után gondoltam, hogy onnan megyek nyugdíjba, de azt nem sejtettem, hogy első számú vezetőként. Ekkor a viszonylag jó keresetemből kezdtem el félretenni a nyugdíjas időkre. Visszavonulásomat már ekkor tudatosan kezdtem eltervezni. Amikor cégvezető lettem, keletkezett egy újabb érv a 60 éves kori nyugdíjba vonulásom mellett, nevezetesen periodikus egészségi problémák jelentkeztek. Ma már biztos, hogy ezek a vezetői stressz miatt voltak, hiszen nyugdíjba menetelem után azonnal megszűntek.

Horváth József mellett, második vezetőként is ugyanazt csináltam, mint később vezérigazgatóként. Ő minden lényeges kérdésben kikérte a véleményemet a döntéseknél, azt mindig figyelembe vette, ellenvélemény esetén pedig addig nem döntöttünk, míg a közös véleményt ki nem alakítottuk. Így együtt vezettük a céget. Vezérigazgatóként "csak" ezt a munkát kellett folytatnom és nem gondoltam, hogy ez nagy váltás lesz, pedig az egyszemélyi felelősség átvállalása miatt az volt. 2003-ban volt a csúcsa a tevékenységemnek, amikor hatalmas nyereséget produkált a cég. A csúcs után azonban hullámvölgy keletkezett, le is kellett építeni, és olyan kollégákat is el kellett küldenem, akikkel együtt kezdtem. Így lett teljesen elhatározott, hogy 60 éves koromban nyugdíjba megyek, és ezt véghez is vittem. A tulajdonosok kérték, hogy maradjak még néhány évet, de csak annyit engedtem, hogy az igazgatóság elnöki posztját elfogadtam. Ez a mandátumom 2015 májusában jár le.

Először tehát, 2007-ben a TUNGSRAM-Schrödertől mentem nyugdíjba. Egy évvel később második lépésként a CIE-ben betöltött szerepemet adtam át. A MEE-ben és a VTT-ben 2010-ben járt le a mandátumom, de ekkor mindkét pozícióra elfogadtam még egy ciklusra szóló megbízatást, melyek

2013 tavaszán jártak le. Az egyesülettől is és a VTT-től is díjat kaptam, amiért hálás vagyok, de valóban úgy gondolom, hogy most a fiatalabb generációnak kell átvennie a stafétát.

A 2006-os „LumenV4” Visegrádi Országok Világítástechnikai Konferenciájának szervezését én irányítottam és Nagy Jánosnak megígértem, hogy az idei, 2014-évi a LumenV4-et még megcsinálom. A LED Konferencián ott voltam, és természetesen ott leszek még a VTT programjain, de már nem a szervezésben szeretnék izgulni, hanem hátradőlve szeretném élvezni, hogy a kollégák "kiszolgálják a műsorral".

- A VTT-vel mikor kezdődött az együttműködés? Az elmúlt pár évtizedben nagyon aktívan tevékenykedtél a Társaság eredményeiért.

- Már az első munkahelyemen, az ELMŰ-nél tagja lettem a Magyar Elektrotechnikai Egyesületnek (MEE), azon belül is a Világítástechnikai Szakosztálynak. Már akkor is az volt az egyesület egyik legerősebb szervezete. A Világítástechnikai Szakosztályban dr. Sziráki Zoltán, Gergely Pál, Horváth József, majd Pollich János, az általam is elnyert díj névadójának vezetése alatt is dolgoztam. A szakosztályon belül több munkabizottságban is tevékenykedtem, mindig is szerettem aktívan részt venni az ilyen jellegű munkákban. Akkoriban komoly munkát végeztünk a Közvilágítási Munkabizottságban. A Közlekedés-világítási és a Világítási Anyagok Munkabizottságoknak vezetője is voltam. A munkabizottságok rendszeres tevékenységei – egy kivétellel - azóta elsorvadtak. Abban az időben a Közvilágítási Munkabizottság minden tavasszal más-más városban kihelyezett ülést tartott. Ebből alakult ki később a Közvilágítási Anket. A közvilágítással foglalkozó szakemberek többsége jelen volt ezen a rendezvényen, tehát vállalatom piaci szempontjából is fontos volt a rendszeres részvételem, majdnem mindig előadásokat is tartottam. Később a szervezésben vállaltam vezető szerepet.

A MEE munkájában közvetlenül is részt vettem. 1997-től 2006-ig tagja, ezután 2013-ig elnöke voltam a MEE Ellenőrző Bizottságának. Az Egyesületben végzett munkám sikerességét 1992-ben elismerő oklevél, 1996-ban Urbanek Díj, 2005-ben Kandó Díj, 2013-ban Bláthy Díj bizonyítja.

1989-ben, a Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság (CIE) Velencei Kongresszusán kezdtem e szervezet 4. Divízióján belül is tevékenykedni. A 4. Divízió volt az útvilágítással foglalkozó "osztály". Az itt kidolgozott ajánlások közül, a 90-es években megjelent, a fénysűrűségen alapuló útvilágítási ajánlást emelem ki, melynek készítésében igen aktívan részt vettem.

- Ilyen aktív szakmai pálya, cégvezetés és társasági élet mellett jutott idő hobbiira?

- Elképzeléseim, céljaim voltak, és lépéseket is tettem a megvalósítás felé, de érdemben a nyugdíj után tudtam nekiállni a terveimnek. Elkezdtem építkezni. Három évig építettük a jelenlegi házunkat, amelybe minden korábbi elképzelésünket igyekeztünk beletenni, de ésszerű költségek mellett. A világítást természetesen magam terveztem, és magam is készítettem el. 2010-ben költöztünk be. Különleges ház lett. Földenergiával fűtünk, napkollektort is használunk. A gáz be sincs vezetve a

telekre. Energia igénye harmada, mint a hagyományos fűtéssel rendelkező hasonlóknak. További fejlesztésekben gondolkodom, napelemet szeretnék a tetőre.

Hobbijaim között említem meg a bornak a szeretetét, melyet ismét Horváth Józseftől "ittam" magamba. Nem tartom magam borásznak, de van egy pincém, ahova begyűjtöm a finom, minőségi borokat, melyeket igyekszem mértékkel fogyasztani. Termelni nem termelek, de próbálok alaposan tájékozódni a borászkodás mikéntjéről.

Emellett van egy igencsak időrabló hobbim is. Említettem, hogy rengeteget utaztunk, és sok fénykép, később videofelvétel is készült ezekről. Nos, ezeket végignézni, végiglapozni egy elképzelhetetlen dolog, unalmas, inkább fárasztó, mint érdekes foglalatosság lenne. Már aktív életemben is elkezdtem azon dolgozni, hogy az úti videókból és fotókból 20-30 perces úti filmeket készítsek. Ekkor még volt egy segítségem, aki a megfelelő programmal szerkesztette ezeket, de a nyugdíj után én is megtanultam tőle a program használatát és ma már én csinálom a filmeket. Narrátor szöveget, zenét szerkeszték hozzá, egy rövid, érdekes úti beszámoló filmet készítek, ahol természetesen mi vagyunk a szereplők. Az eddig elkészülteknek nagy sikere van. A közelmúltban készültem el a 2002 évi dél-amerikai utunk filmjével. A napokban hívtam össze akkori utastársainkat a "bemutatóra". Már az összejövetel is nagy siker volt, hiszen azóta nem találkoztunk. A filmnek óriási sikere volt, mindenki kapott egy kópiát, kellemes estét töltöttünk együtt a visszaemlékezéssel.

A hobbinál kell említenem egy fontos dolgot, a testmozgást. Nem vagyok egy sportember, de ezt mindig fontosnak tartottam, mint az egészséges élet egyik legfontosabb elemét. Fiatalabb koromban kizárólag saját öröömre, tehát nem versenyszerűen, eveztem, síeltem, teniszeztem, úsztam. Az evezést már régen, a síelést és teniszezést néhány éve hagytam abba, mert szerintem ezek már nem a legideálisabbak 68 éves izületemnek. Mozgás nélkül azonban szerintem gyorsabban öregszik az ember, az egészséghez feltétlen szükség van a mozgásra, így az úszás mellé a rendszeres karbantartó tornát is felvettem a palettámra.

A legújabb kedvenc foglalatosságom azonban nem régen kezdődött. Az unokám most 1 éves, ott is nagyon jó programjaim vannak és remélhetően lesznek is a közeljövőben.

- Ez az egész nem menne családi támogatás nélkül. Hogyan sikerült megteremteni az egyensúlyt munka és család között?

- A családi háttérrem végig nagyon jó volt, a család mindig támogató, segített. Feleségem védőnő volt, így a gyerekek nevelésében ez rengeteget segített. A lányaimban nagyon sok örööm leltam. A feszített munka ellenére azért igyekeztem elég időt fordítani az együttlétre és tudtunk törődni egymással, és a közös problémákkal is. Szabadságunk ideje alatt rengeteget utaztunk együtt, bel-, és külföldön egyaránt. Lányaim tizenévesek voltak, mikor életünk legnagyobb utazását tettük. 1990-ben, mikor még internet, mobil nem volt, sőt még a telefonkapcsolat is nehézkes volt, saját magam terveztem meg egy 7 hetes Kanada – USA – Kuba utat. Az autós barangolás, mely alatt több mint 15 ezer kilométert tettünk meg, jól összekovácsolta a családot. Ekkor a lányok kamaszkoruk elején voltak, úgy érzem, hogy pont akkor ez nagyon fontos volt. Azóta lányaim felnőtté váltak, saját, egymástól lényegesen különböző életutat választottak maguknak. Ritától, az idősebbiktől kaptam az unokát, aki izgalmas nagypapa programok elé állít. Évi, a fiatalabb intenzíven sportol, tizenéves korától női focikapus volt élenjáró egyesületekben, majd a hosszútávfutás lett a hobbija, ahol a versenyek többségén dobogós helyezett.

Szólnom kell Szabolcs vejemről is, aki szintén egy nagyszerű ember. Még csak négy éve van velünk, de feleségemmel együtt saját fiunkként szeretjük. Kimondhatatlan örömünk, hogy egy új, nagyszerű család kialakulását láthatjuk. Csak mellékesen jegyzem meg, hogy ő is nagy borrajongó, így e hobbim élvezetében most már a családon belül is van partnerem. Nagyon drukkolok, hogy családom fiatal generációjának is boldog élete legyen.

- Már az elnökség újráválasztásakor felszólaltál a VTT közgyűlésen és hangsúlyt adtál annak, hogy a fiatalok szerepvállalását szeretnéd ösztönözni és támogatni? Dicséretes, mégis ritka manapság, hogy egy vezető, egy felelős megbízott többet akar adni az utódjainak, mint amit magának tartana meg.

- Újra Horváth Józseftől korábban említett mondatra hivatkozom, mert hittem – ma már biztosan tudom – hogy a menedzser visszavonulásának megtervezésébe az utód kinevelése is beletartozik. A felelősen gondolkodó vezetőnek gondoskodnia kell az általa vezetett cég zökkenőmentességéről, azaz gyakorlati tapasztalatait időben át kell adnia az utána következő, rátermett fiatalabb utódjának. Mint korábban említettem, pályafutásom kezdetén gyakorlati tudásom javát én is egy ELMŰ-s technikustól szereztem. Tudnunk kell azonban, hogy az élet általában is, de a gazdasági-, társadalmi élet, a politikai rendszer és viszonyok, különösen az utóbbi néhány évben nagyon gyorsan és sokat

változtak. Az új vezetőnek ki kell tudni választania, hogy az idősebb kolléga régebbi viszonyokban szerzett, és neki átadott tapasztalataiból mit tud, és mit szabad hasznosítania.

- Mit gondolsz, az idősebb generáció rutinjának és a fiatalok új, naprakész tudásának viszonyáról?

A világ gyorsan változik és az idősebb generáció biztosan nem tud kellő gyorsasággal ehhez alkalmazkodni. A fiataloknak a "vérében van", ami nekünk már nincs, a mentalitás, az emberek egymáshoz való kapcsolata lényegesen megváltozott. A felgyorsult változások miatt, ha például most lennék volt cégemnél első számú vezető, a korábbi vezetői gyakorlatomat használva, biztosan nem tudnék olyan sikeres lenni, mint korábban voltam. A világ gyors változását a rátermett fiatalok lendülete, új "világlátása" kombinálva az idősebbek ma is használható tapasztalatával biztos sikerre vezet. Ezért támogatom, hogy a leköszönő kollégák tanítsák be az utódjukat, aztán időben álljanak félre, mert a továbbiakban már a fiatalok energiájára, agilitására van szükség.

- Mit javasolsz a most kezdő szakembereknek, hogy találhatják meg a helyes útjukat a mai szakmában? Te mit kezdenél ma fiatal szakemberként?

- Nem akarok nagyon okos lenni, mert ha tudnék tanácsot adni, biztos, hogy adnék. Az előző kérdésre adott válaszból szeretnék kiindulni. A fiatalok sok szempontból erősebbek, mint az én korosztályom. Egy kudarc jobban megvisel egy idősebb embert, míg az egészséges fiatal rögtön kimászik a gödörből.

A nehezebbre fordult körülmények miatt azonban látható a fiatalok között is felbukkanó csüggedés. Felül kellene emelkedni a globálisan is rosszabb helyzeten és azon, hogy itthon is csak egymást marják az emberek.

Nem szeretem különleges országnak beállítani magunkat, de az tény, hogy voltak korszakok, amikor számunkra elképzelhetetlenül rossz körülmények között is, világgraszólot alkottak elődeink. Utalhatnék itt a reformkorra, a 19. század végére, vagy a két háború közötti időszakra, amikor kiemelkedő egyéniségek tudásukkal világhírű eredményeket értek el, és ezzel tágabb környezetüknek is lelkesítést, buzdítást adtak. Itt említem meg mindjárt szakmánk, az elektrotechnika XIX. és XX. századi nagyjait, híres nagy gyáraink, sőt iparágak alapítóit, akik kudarcokon át is sikert tudtak elérni. Jó lenne, ha kialakulna egy mag, amelyik szakmai és emberi becsületesség és elhivatottság alapján próbálná kézbe venni a gazdaságot, az országot szakmai, tudományos és politikai oldalon egyaránt. Szerintem egy újabb nagy generációra van szükség. Jó lenne, ha ti lennétek! Rajta!

Köszönöm a beszélgetést, mi igyekezni fogunk, és remélem még sok, változatos előadáson, rendezvényen beszélgethetünk ilyen izgalmas témákról!

Rendezvényeink

Januári szeminárium a Világítás Házában

2014. első világítástechnikai szemináriumát január 14-én a Világítás Házában szervezte meg a VTT. Az előadásban a világítástechnika egy nem szokványos területét ismergették meg az érdeklődők. Moharos András és Vigh Péter, a LightTech Lámpatechnológiai Kft. meghívott szakértői az UV lámpák fajtáiról és alkalmazásáról, az UV-A és UV-B tartományok hasznosításáról beszéltek.

Előadásuk elején a meghívott szakemberek ismertették, hogy cégük fő profilja az UV lámpák gyártása, forgalmazása. Két alkalmazási területre készítenek fényforrásokat elsősorban: szépsészeti célokra napozólámpákat (15-240 W, tükrös, Al₂O₃-mal bevont UV tükrös, 2/3 színű (Duo/Trio) típusok), illetőleg orvosi felhasználásra, bőrgyógyászati célokra (Bilirubin lámpa, Psoriasis lámpa, pattanástalanító, egyéb bőrgyógyászati orvosi lámpák).

A cég ismertetése után **Moharos András** az UV-B tartomány főbb jellemzőiről beszélt, bemutatva a napozólámpák működési mechanizmusát.

Elmondta, hogy a bőrnek, ennek az 1-8 m² területű, 4-10 kg tömegű, 1-1,2 mm vastag anyagnak a legfelső rétegében történnek a kritikus folyamatok. Az itt található *Melanociták* UV-B hatására melanint termelnek, amely önmagában szintelen anyag, de további UV-B sugárzás esetén védekező mechanizmusként a melanin beburnul.

Túl sok UV sugárzás esetén leégés következik be. A kritikus értékeket a MED súlyfüggvény (minimal erythemic dose = minimális UV sugárzás, mely 24 óra múlva bőrgyulladást okoz) írja le. Ennek alapján szükséges a mesterséges barnítást figyelembe venni.

A hallgatóság megtudta, hogy létezik szoláriumokra vonatkozó szabvány, azonban ez, az EN 16489 a szoláriumi szolgáltatásokra vonatkozik. A technikai feltételek még az IEC 60335-2-27 szabvány alapján ismerhetők meg, amely a szolárium ágyakra vonatkozó szabvány.

A MED súlyfüggvénnyel szorzott spektrális eloszlás az effektív UV sugárzás függvényét adja meg, amelyet szolarométerrel mérnek. (0,3 W/m² ergtherma érték = egyenlítői napsugárzás hatása)

A napozólámpák lámpák túlhaltottak, nagy faltereléssel, viszonylag kis energiahatékonysággal működnek.

Elhangzott továbbá, hogy az egészségügyi kockázat mérésére meghatározásra került előírt mérték az IEC 61228 UV-code X/Y, amely képletben az X: mW/m² a felületre eső sugárzási teljesítmény, az Y: a rákkeltő hatást jellemzi.

Vigh Péter az előadás második felében az UV-C germicid lámpákról tartott bemutatót. Ezek a lámpák 180-300 nm hullámhossztartományban nagy energiájú sugárzást bocsátanak ki, melynek hatására a DNS elbomlik, így a vírus, baktérium sem szaporodik, tehát fertőtlenítésre lehet használni az ilyen fényforrásokat.

A tipikus hullámhossz: 250-260 nm, amely 40-80 J/m² (Ws/m²) fajlagos energiával sugároz. Ez szükséges a vírusok ún. D10 elpusztításához. A kód úgy értelmezendő, hogy a kórokozók "D" után található számú százaléka éli túl a besugárzást az adott területen. A gyakorlatban használt értékek:

- D10: 10 % éli túl
- D3: 3 % éli túl
- D0,1: 1 % éli túl

A kisnyomású germicid lámpa a legelterjedtebb. Az előadó elmondta, hogy konstrukcióját, és anyagait UV-C felhasználásra optimalizálták.

4-1000 W teljesítménytartományban, η=34 % hatásfokkal alkalmazzák a lámpákat, amelyek a környezeti hőmérsékletre érzékenyek.

A közepes nyomású lámpákat nagyobb berendezésekbe szokták alkalmazni, ezek 400-1700 W egység teljesítménnyel rendelkeznek, 100-1400 mm hosszúak, és hatásfokuk csak η=13 %. Előnyük azonban, hogy a hőmérsékletre nem érzékenyek.

Főbb alkalmazási területeik a gyakorlatban az ivóvíz kezelése, fertőtlenítése, előszeretettel használják uszodatechnikában illetőleg nagy tisztaságú ipari víz előállításához (vegyipar, élelmiszeripar, félvezető ipar).

Elterjedt a használat továbbá szennyvíz tisztításához, légtisztítás illetőleg felületek sterilizálásához.

Nádas József jegyzetei alapján a szerk.

V. LED Konferencia a Lurdy házban

2010 óta minden év februárjában rendezi meg LED-Konferenciáját a MEE Világítástechnikai Társasága. 2013-ig a helyszínt és társrendező az Óbudai Egyetem szolgáltatta, míg idén a budapesti Lurdy Ház rendezvényterme várta az érdeklődőket. A hallgatók létszáma: 200 fő volt, 19 előadás hangzott el harminchárom szakember készítésében. Az előadásokat követő vitákban 39 hozzászólást jegyzeteltem. Tizenhárom kiállító cég mutatta be termékeit és hat médiapartner a folyóiratait. Az ötödik konferencia "A minőségi LED-világítás jegyében" mottóval kezdődött... és tartott 2 napon át 2014 február 4-5-én.

Mancz Ivette főszerző üdvözölte a megjelenteket és felkérte a Szakmai Bizottság elnökét a konferencia megnyitására. Dr. Schanda János köszöntötte a hallgatóságot, a kiállítókat, megköszönte az előadók szerepvállalását, továbbá a Bizottság tagjainak előkészítő munkáját, kiemelve ebben Nádás József VTT alelnök meghatározó szerepét..

A **Belső téri világítás szekció** elnöke, Némethné dr. Vidovszky Ágnes felkérte Peter Dehoff-ot (Zumtobel Lighting GmbH) angol nyelvű előadásának megtartására, amelyet Schanda János fordított.

Az első nap első előadásának címe: **LEDs in interior lighting (LED-ek a belső téri világításban)**. Az előadó részletezte azokat az előírásokat, amelyeket figyelembe kell venni a LED-del való belső téri tervezés során: ezek a CIE 205:2013 és a CIE 97:1992, de természetesen megemlítette az EN 12464-1:2011-et is. (Itt emlékeztet a krónikás arra az MSZ EN 12464:2003 magyar szabványra, amelynek a 2012. évi módosítás után:2012-es évszáma lett - egyelőre csak angolul!).

A világítás minőségi kritériumai kapcsán felhívta a figyelmet az újabb, már kidolgozott, ill. kidolgozásra váró

kritériumokra, mint pl. a felülről reflektált és a fej fölött érkező káprázás" Tanulmányozásra érdemes táblázatot mutatott be, amely a világítás avulási tényezőjének értékét tartalmazta az üzemeltetési élettartam, az L90-80-70-60-50 –módszerekkel meghatározott 50 és 100 ezer óras fényforrásfényáram- és túlélési-tényező függvényében. A számítási képlet: világítás avulási tényezője = fényforrás fényáramának avulási tényezője x fényforrástúlélési-tényező x lámpatest avulási tényezője x helyiség-tényező.

Csuti Péter (Pannon Egyetem) és Dubnička Roman (Slovak University of Technology) közös kutatása: **LED-es lámpatestek fényerősség-eloszlásának mérése lámpaforgató goniofotométerrel.**

Az IES LM-79-08 a világítótestet nem forgató, tükrös goniofotométert szabványosította. A tavaly megalakult CIE TC2-78-as munkabizottság foglalkozik a fényforrások és világítótestek goniofotometriájával, amelynek háttér munkájához kapcsolódik a mostani összehasonlító vizsgálat. Ez utóbbi lámpaforgató goniofotométerrel egy pozsonyi és egy veszprémi fotometriai laboratóriumban összehasonlító mérésorozat készült.

Vizsgáltak egy 31 W-os, álmennyezetbe süllyeszthető mélysugárzót, egy 42 W-os, 120 cm-es retrofit LED-csőves, és egy 50 W-os, 60 cm x 60 cm-es irodai világítótestet. A fényerősségeloszlási-testeket és az összfényáramok mérési eredményeit hasonlították, ill. hasonlítják össze.

Villamos (világítási) tervező és a LED-es lámpatest viszonyáról tartotta előadását Rajkai Ferenc (Hunaroject Mérnökiroda Kft.).

A zárójelbe tett jelző pontosan jellemzi a „3 szereplős” hazai helyzetet: a megrendelő(1) az építész főtervezőt(2) bízza meg, ő kiválasztja a villamos tervezőt(3)...aki vagy szakembere a világítástervezésnek, vagy nem, de ez utóbbi esetben is csak ritkán veszi be al-altervezőnek szakmánk tervezőjét, aminek sokszor nemcsak szakmai okai vannak...

A jó világítási tervező jó tervet csak jó kiindulási adatokkal tud tervezni, és ő a világítótest gyártójától-forgalmazójától vagy megfelelő adathalmazt kap, vagy sem...

Az alapigazságok megfogalmazása után az előadó egy irodaház két – egymástól eltérő funkciójú, de – jellemző helyiségére T5-fénycsöves és LED-fényforrásos világítótestekkel készített mintaszámítás összehasonlítását elemezte.

Háztartási LED-lámpák felépítésének elemzésével foglalkozott *Horváth Márk* (Óbudai Egyetem, MeTI), aki „elektronikához értő, nem világítástechnikus, vitakeltő előadást ígérő tanársegédként” mutatkozott be.

Elemzett néhány – ígért élettartamuk tizedét sem megélt—sk. szétszerelt LED-fényforrást. Összehasonlította a forgalmazói információkat a saját kérés-kutatási tapasztalataival. Vizsgálta a LED-ek tönkremenetelét okozó túlfeszültség és/vagy túláram ellen védő áramköröket, ill. azok esetleges hiányát. Bemutatott megbarnult LED-eket, Graetz-kapcsolásokat, kapcsolóüzemű tápegységeket– és előadásának befejezéseként javasolt a VTT honlapján a GYIK-rovatba még több LED-témát.

A **LED-ek mérés technikája szekció** elnöke *Csuti Péter*.

Az első előadó: *Schwarz Péter* (GE Hungary Kft.) megmagyarázta, hogy **Mi a TM-21 és mi nem?**

Az IES (Illuminating Engineering Society... Világítási Mérnökök Társasága) által 2011-ben publikált **TM-21 jelzetű dokumentum** címe: *LED-fényforrások fényáram-csökkenésen alapuló élettartam-becslési módszere* (Lumen degradation lifetime estimation method for LED light sources). Fényáramcsökkenést előre jelző módszert ajánl az LM-80 szerint gyűjtött adatok alapján a LED-csoportokra, -sorokra, -modulokra.

Az LM-80 szerinti élettartam: az a működési időtartam, amely alatt a fényforrás a fényáramának 20%-át elveszti, de továbbra is működőképes, azaz nem ennyi idő alatt „ég ki”.

Az LM-80 legalább 6 ezer óráig tartó méréseket követel meg (1000 órás lépésekben).

A TM-21 minimum 20 db-os mintát ajánl a méréshez. Szerinte a hosszabb mérésidő és a rövidebb lépésidő pontosítja az eredményt, míg a több minta nem növeli, viszont a kevesebb minta csökkenti a mérés megbízhatóságát.

A TM-21 módszer **nem** a világítótest (azaz a fényforrást és működtető eszközt tartalmazó lámpatest) élettartamára érvényes. **Nem** érvényes a „külső” tényezőkre bekövetkező hibák esetére sem (pl. huzatos vagy meleg környezet hatásokra), továbbá áramkörü hibákra sem (pl. instabil áram- és feszültségviszonyokra).

Az **Új optikai megoldások nagy felületű homogén világítás létrehozásához** című előadásnak öt szerzője volt: *Beleznai Szabolcs* és *Koppa Pál* (BME AT), *Hórvölgyi Zoltán* és *Balázs László* (BME FKAT), *Makkai Máté* és *Tóth Zoltán* (az előadó, GE Hungary Kft.).

A lámpatestek LED-chipjeit diffúz sugárzási felületet előállító optikákkal gyártják, amelyek lehetnek: lencse, reflektor vagy hullámvezető. A homogén optikával korlátozható a lámpatest kápráztató hatása, és javítható vizuális megjelenése. A homogenitás számítógépes modellel szimulálható. A modell célja az optimális LED-mátrix meghatározása. Az eredmény objektív értékelése az inhomogenitás láthatóságával definiálható.

A fény-sűrűség mérésével a diffúz anyagok homogenitása számszerűsíthető, bár a felhasználói megítélés mindig szubjektív. A szubjektivitás határminták előállításával és ún. elfogadási küszöb meghatározásával nagymértékben kiküszöbölhető.

Simon Péter Gábor (az előadó!) és *Dr. Szabó Ferenc* (Pannon Egyetem, VKFK) közösen vizsgálták a **Fényforrás spektrumának a pupillaátmérőre gyakorolt hatását.**

Az emberi szervezet fényérzékeny ganglionsejtjei (intrinsically photosensitive Retinal Ganglion Cells – ipRGC) szinkronizálják napi életritmusunkat a napszakokhoz és éberségünkre is hatnak.

A feladat: a fényforrásfajták színeképi teljesítményeloszlásai és az éberség közötti kapcsolat kutatása.

A cél: olyan fényforrások tervezése, amelyek alkalmazkodnak napi életritmusunkhoz, sőt akár be is avatkozhatnak abba.

A kísérlet fő eszköze: hangolható színeképi teljesítményeloszlású fényforrással rendelkező világító panel az ipRGC-sejtek szelektív gerjesztéséhez.

A kísérlethez szükséges további eszközök: billentyűzet, betűtáblázatok, szemkövető készülék. Ez utóbbi méri a pupillaátmérőt, az éberség egyik mutatóját.

Az eredmény: a „betűkereséses” módszerrel mért adatok bizonyítják, hogy a fényforrásfajták ipRGC-sejteket „gerjesztő és nem gerjesztő” spektrumai a pupillaméretre szignifikáns hatást gyakorolnak.

Következtetések: A pupillaátmérőt módosíthatja az éberségi szint változása, de akár az ipRGC-sejtek által esetlegesen keltett világosságészlelet változása is (vagy akár mindkettő egyszerre). A pontos hatásmechanizmus felderítése csak további vizsgálatokkal lehetséges.

A *mentális terhelés hatását* is a „betűkereséses” módszerrel mérték: a pupillaméretet szignifikánsan növelte a betűkeresés hatása a „nem keres” állapothoz viszonyítva.

A vizsgálatok folytatódnak a szemkövető berendezés és az EEG együttes alkalmazásával.

A **Külsőtéri világítás szekció** elnöke, *Kovács Csaba* bemutatta az előadót, *Dionyz Gasparovskyt* (Slovak University of Technology), aki *Marek Macha* (OMS) és *Eduard Kacik* (Ligtech) kollégáival együtt készítette angol nyelvű előadását, amelyet *Dr. Schanda János* fordított.

A második nap első előadásának címe: **LEDs in the exterior lighting (LED-ek a szabadtéri világításban)**. Az előadó a szabadtéri téma egyik speciális – de természetesen meghatározó – részterületéről: a közvilágításról beszélt.

A LED-technológia rohamosan terjed, egyre több település dönt a – mára klasszikusnak minősíthető – nagynyomású nátriumlámpa helyett a kétségtelenül drágább LED-es lámpatestek alkalmazása mellett.

Prágában hat világítógép, (LG, MSC Siteco, i Guzzini, MSC, Indal, Philips) termékeivel építettek kísérleti közvilágítási berendezéseket.

Senec (Szencz) városának teljes közvilágítását „LED-esítették úgy, hogy helyben cseréltek világítótestet: az úttest foltosan sötét, nem baj, mert a lámpa...az viszont fénylik!” – összegezte humorosan a következményeket az előadó.

„Kettős” fotókat is vetített. A *kettősséget egyszer az út két oldalának, másszor az út hosszának közelebbi és távolabbi részének* kétfajta fényforrással való megvilágítása jelentette. Tanulság minden esetben: a meglévő oszlopszítás és –magasság nem felel meg az új világítótestek geometriai

elrendezési követelményeinek. „Magyarul”: az új fényforrás előnyeinek hasznosítása érdekében új világítási berendezést érdemes tervezni-építeni! (Mintha csak a honi tapasztalatainkat fogalmazta volna meg...)

Bakos Tibor (Prolan Irányítástechnikai Zrt.) az **Energiatakarékos közvilágítási vezérlő- és felügyeleti-rendszer-t** mutatta be. Ennek az intelligens rendszernek a megnevezése: ECLIPSE. Két típusát fejlesztették ki: a MONITOR-t és a CONTROL-t. Az utóbbiban benne van az előbbi minden funkciója, a többletet a lámpavezérlési lehetőség jelenti (menetrenddel, egyedi és csoportos kapcsolásokkal, diagnosztikával).

A MONITOR-t másfél éve Székesfehérvár 10, míg a CONTROL-t Hejőkeresztúr 3 vezérlési körzetében telepítették.

Alkalmas a rendszer a lámpák kivezérlésének, teljesítményének és hőmérsékletének elemzésére, a közvilágítási hálózat műholdas és térképes állapotának megjelenítésre, eseménynaplózásra, valamint az aktív elemek nyilvántartásának online frissítésére.

Újabb lépés a LED-ek területén az ELMŰ/ÉMÁSZ Társaságcsoporthál – címmel tartotta előadását *Kovács Csaba*, aki minden előző konferencián beszámolt a Társaság „aktuális elmúlt évi” LED-tapasztalatairól: az I.-n a 2009. évi miskolci, piliscsabai, a II.-on a 2010-es margitszigeti, a III.-on a 2011-es „távfelügyeletes” miskolci, a IV.-en a szintén „távfelügyeletes” 2012. évi gödöllői, valamint az „összehasonlító méréses” szentendrei eredményeiről.

Jelenleg a 2013. évi sajióvankai kísérletről beszélt.

E kísérlet lényege: az ún. LED-maszkok kipróbálása. Az eredeti lámpatest háza marad csak meg, minden alkatrésze új lesz, tehát a LED-szerelvénylap a modullal, meghajtóval, a bura és a tömítés. Tapasztalat: óvatosságból a lámpatest belső vezetékezését és külső szorítóelemeit is érdemes azonnal kicserélni (mert később drágább lesz).

Alkalmazható a kis elszámolási teljesítményű lámpatestek korszerűsítésére (a nagyobb teljesítményű lámpatestek hűtési viszonyai nem alkalmasak az arányos teljesítményű LED-ek befogadására). Egyértelmű előny a teljesítmény- és energiamegtakarítás, hátrány lehet a jogi kockázat a műszaki minősítés és a garancia kérdésében.

LED-es közvilágítási lámpatestekkel szemben támasztott elvárások és a trendek változása az elmúlt évek LED-Konferenciáinak tükrében, ezzel a címmel és **Mi változott, mi igazolódott be és mi nem az elmúlt 5 évben?** alcímmel tartotta előadását *Szőke Tamás* (TUNGSRAM Schröder Zrt.).

Az első években nem bíztak abban, hogy a működtetőeszközök élettartama eléri a fényforrásának legalább a felét-harmadát. Ma már – a minőségi kategóriában – utólérte, és kb. egyforma megbízhatósággal lehet előre jelezni mindkettőt.

A LED fényáramtartását – szintén minőségi kategóriában – 100 ezer üzemóraban (L90) adják meg egyes gyártók, de már elhangzott 250 ezres ígélet is.

A LED-világítótest avulási tényezőjét 50 000 üzemórára néhány éve még nem tudták 0,8-nál nagyobbra elképzelni, ma már 100 000 órára sem „ördögtől való” 0,90-0,95-tel számolni.

Az előadó szerint a világítástechnikai szakma bizalmáról biztosította az új fényforrást a LED-es közvilágítási lámpatestek követelményeinek VTT-szintű meghatározásával...és tervbe vett továbbfejlesztése is „reménykeltő”.

Fényforrások csereszabotossági kérdései világítótestekben a címe *Harnos Jenő* (az előadó!) és *Klinger György* (TÜV Rheinland InterCert Kft.) közös munkájának. A „retrofit” lámpák létének alapját „fizikai csereszabotosság” lehetősége adja – fogalmazta meg „napjaink kétes hasznosságú” témájának lényegét az előadó. Ezen az alapon folytatódik évtizedek óta az izzólámpák cseréje az Edison-fejű kompakt fénycsövekkel – és ezt utánozzák évek óta a lineáris fénycsöveknek „LED-csővekkel” történő felváltásával is. Napjainkban már az izzólámpák is kicserélhetők hasonló méretű alakú és azonos fejű

LED-fényforrásokra, hiszen „fizikailag csereszabotosság”!

A szerzők – tevékenységi körükből adódóan. – e „retrofit-cserék” villamos biztonság-technikai veszélyeire, továbbá fénytechnikai hibás következményeire hívták fel figyelmünket.

Ez utóbbiakra legjellemzőbbek a megváltozott – és kiszámíthatatlan(!) – fényerősség-eloszlások, valamint (túl)melegedési viszonyok.

A LED-csővek fejelésének mindkét következő módja szabványtalan:

- a két végén fejelendő cső egyik fejének műanyag-imitációja („álfejelés”!),
- a valóban két végén fejtelt, de forgatható(!) fejkialakítás.

Dr. Takács György (az előadó!) és *Kassanin Dusan* (MAVIR), *Bém Zsolt* (OVIT), *Hoffman Péter* (HOFEKA) a szerzői a **LED-világítás alállomásokon** című előadásnak.

Két 400/220 kV-os alállomás LED-es kerítésvilágítása közül 2012-ben Hévízen készült el az első. A meglévő 70 W-os nagynyomású nátriumlámpás fényvetők helyett tervezett 18 W-os LED-es fényvetők nagyobb osztástávolságban is nagyobb megvilágítást szolgáltatottak.

A tapasztalatokat a második tervezés során, „Debrecen-Józsa” alállomáson is felhasználták.

Mindkét LED-berendezés abszolút gazdaságos, – mert mind beruházási, mind üzemeltetési költsége kisebb – a nátriumlámpás megoldáshoz viszonyítva. Legújabb feladatként egy fotovoltaiikus erőmű teljes – LED-fényforrásokkal működő – világítási berendezését tervezik meg.

Az **Egyéb** témakörök szekció elnöke *Dr. Szabó Ferenc*.

A színhűség és színpreferencia kérdése LED-világítás esetén címmel tartotta előadását *Schanda János* DSc. (Pannon Egyetem).

A CIE színvisszaadási indexet a 40 évvel ezelőtti fényforrásokra, az akkori szintani ismeretekre támaszkodó eljárással határozták meg, a LED-re sokszor helytelen eredményt ad. Részletkérdések megválaszolhatók a színészlethez jobban illeszkedő – más – számítási módszerekkel. A

fényforrások színűségének optimális értékeléséhez szükséges új színűség-metrika, továbbá új színpreferencia-indexre is igény van.

(Színűség: a vizsgált fényforrás esetén látott színvilág összehasonlítva a referencia fényforrás esetén látott színvilággal. Színpreferencia: jobban tetsző színvilág a vizsgált fényforrás esetén, mint a referencia fényforrás esetén)

Színpreferenciának lehet létjogosultsága az otthon színvilágának kialakításában, de a kereskedelemben ez a vásárló becsapását jelentheti. Erre a problémára már több mint 70 évvel ezelőtt is felhívták a kutatók a figyelmet, mivel LED-ek esetén még erősebben manipulálható a színlátás, ez súlyos etikai problémákat vet fel áruházak, élelmiszer boltok világítása esetén.

A LED-ek környezetvédelmi értékelése volt a címe Gröller György előadásának (társszerző: Vágó Dorottya, mindketten az Óbudai Egyetem, MeTI munkatársai).

Az előadó először a két „végletes” értékelési hozzáállást fogalmazta meg. A „nagyvonalú”: a LED energiatakarékos, ezért környezetbarát! Az „árnyaltabb” a '80-as évek végén kialakult ÉLETCIKLUS-ELEMZÉS (LCA– Life Cycle Assessment) módszerével végigkíséri a LED hosszú életútját.

Az ISO 14040 és ISO 14044 szabványokkal meghatározott módszer figyelembe veszi a kritikus fázisokat ... és így bebizonyosodik, hogy a LED terheli környezetét már gyártásakor is a félvezető-technológia veszélyes anyagaival, különleges műveleteivel, majd működése során energiafogyasztásával, élete végén pedig veszélyes hulladékként.

A '90-es évek elejétől az LCA-módszerrel 10-15 hatáskategóriában vizsgálták a fényforrásokat, majd 2009-ben leltárelemzés, csoportosítás, hatáselemzés, súlyozás után „ökopontokkal” összehasonlították a LED-ek vizsgálati eredményeivel. Az előadó „ökológiai lábnyomként” mutatta be az izzólámpa, a LED, a kerámiacsöves fémhalogénlámpa és a T5-ös kompakt fénycső „egybeszerkesztett” – szemléletes – hatásvázlatát.

A LED-ek hulladékkezelési kérdései-ről beszélt Dr. Kovács Béla (Electro-Coord M N Kft.).

A begyűjtött fényforrások tömege kb. 600 t/év. Tapasztalata, hogy ez csak az összhulladék fele, a többi kukába kerül. A visszaáramlott hulladék 2/3-a egyenes fénycső, a többi nagynyomású kisülőcső és LED. Ez utóbbiban már nincs higany, így a környezetterhelés a begyűjtött LED arányának növekedésével csökken. A hulladékot darálják, ártalmatlanítják, egy részét hasznosítják. Az előadó humorosan megjegyezte: gondolta, hogy gyűjtőládával érkezik... Nagy János elnök „ráharapott”....a 6. Konferenciára elvárjuk...és teletömjük!

A Nanostruktúrák LED-ek című előadást négyen készítették: Réti István (az előadó) és Dr. Rakovics Vilmos (MTA MFA), valamint Ürmös Antal és Nadas József (Óbudai Egyetem, MTI).

Az egykristályban közel 100%-os hatásfokkal gerjesztethető fény, de a valódi LED-ben már alig 50%-kal. A veszteség két fő okozója: a hőelvezetés tökéletlensége és az emissziós spektrum illesztési nehézségei a szem érzékenységi tartományához. A LED emissziós hullámhosszát a félvezetők anyagszerkezetével lehet hangolni. A kutatás arra irányul, hogy a jó hatásfokú, de drága fényporok kiválthatók legyenek a direkt félvezetőkből készített heteroszerkezetekkel.

Pelei Imre (Pelei Mérnökiroda) előadásában – **A Debreceni Református Nagytemplom gyülekezeti tér világításfelújítása LED-fényforrású lámpatestekkel** – érdekes építéstörténeti beszámoló után a 2001. évi felújítás adatait sorolta fel. A 142 db rejtett világítótestből 16 db volt a fémhalogénlámpás fényvető, a többi 18-36-58 W-os fénycső

(11 m magasságban, a pillérfejek „takarásában”). A 2013-ban kezdődött korszerűsítéshez „turisztikai célú fejlesztési pályázati pénz” áll rendelkezésre. (A gyülekezeti tér két és fél ezres férőhelyével az

országban a legnagyobb.) Az új berendezést a DIALUX-világításméretezési program kombinált indirekt-direkt világítással számolta. A helyszíni próbavilágításokkal meghatározott helyekre összesen 228 db LED-világítótestet kell felszerelni a 2014. májusi üzembe helyezésig. A nagy fénypontmagasságok miatt elsőrendű fontosságú volt a szerelési-beállítási-karbantartási munkákhoz a gyors és biztonságos hozzáférés megtervezése.

(Az „úrasztalát” pl. 24 m magasságból világítja egy fényvető.) 10 „világítási kép” állítható be, és 14 „kapcsolási csomag” szabályozható a tervezett buszrendszerrel.

Vizuális kísérlet támogató szoftver fejlesztése spektrumszimulációs laboratórium számára című előadás két szerzője – *Farkas Gábor* (az előadó!) és *Dr. Szabó Ferenc* (Pannon Egyetem, VKFK).

A szerzők munkahelyén – a Kutatólaboratóriumban – olyan hangolható LED-es világítási berendezést szereltek fel, amellyel vizuális pszichofizikai kísérletek végezhetők – valós környezetben. A LED-nek a környezetre és az egyénre gyakorolt hatását vizsgáló eszközök összehangolásához olyan új szoftverre volt szükség, amellyel gyorsan paraméterezzhető vizsgálsorozatok készíthetők.

Fő funkciói: a világítás egyszerűen kezelhető vezérlése, a kísérleti alanyok véleményének összegyűjtése, megjelenítése, feldolgozása, továbbá a fényforrás-színképi teljesítményeloszlásának és szimmetrikai jellemzőinek spektrométerrel történő mérése, a mérési eredmények tárolása és egymással történő összehasonlítása.

A **Kiállítók bemutatói** konferenciarészt *Mancz Ivette* főszervező nyitotta meg, levezető elnök: *Balogh János Miklós*. A cégek bemutatkozásuk sorrendjében:

- Elsőként a **BEGHELLI** képviselője, Major Veronika felmutatott egy – a kezében tartott – lámpafoglalatot, amelyből kicsavarta azt az „izzólámpa-formájú”, E27 fejelésű „LED-biztonsági fényforrást”, ami azonnal világítani kezdett.
- A **GE Hungary** képviselője, Laskai István meghívta a VTT-t a GE Kutatási-fejlesztési Központjába.
- A **SAMSUNG** képviselője, Tóth Ákos elmondta, hogy a Lakossági-Professzionális LED-Üzletág az Óbudai Egyetemen mutatkozott be első ízben Magyarországon.
- A **Havells Sylvania Germany GmbH** képviselője, Mertli Ferenc megfogalmazta cégük ars poeticáját: „VEVŐINKET PRECÍZ FOTOMETRIAI ADATOKKAL LÁTJUK EL!”
- Az **SQS Viákovná-Félvezető Kft.** képviselője, Szakadati János azt mondta, hogy a 250 fős cég legismertebb gyártmánya az általuk kifejlesztett szaloptikai teljesítményelosztó.
- A **Future Buildings Mérnökiroda Kft.** képviselője, Baranyai Tamás bejelentette, hogy a frankfurti nemzetközi világítástechnikai vásáron a legújabb fehér-LED-technológiájukkal vesznek részt.

A pódiumon bemutatkozott cégeken kívüli kiállítók:

- **HÉ-DA Kft.**
- **HOFEKA Kft.**
- **Lunár Kereskedelmi Kft.**
- **KT-Electronic Kft.**
- **OPTIKAI Mérnökiroda Kft.**
- **VILL-Impex Kft.HÉ-DA Kft.**
- **SIMOVILL 2006 Kft.**

A **konferencia zárszavában** a VTT elnöke először is bocsánatot kért a hallgatóságtól, ugyanis a szakmai-tudományos előadások közé „becsúszott” egy „monitor/control-rendszer termékbemutatója”. (A krónikás az ELETROTECHNIKA 2006/7-8. számának „Gondolatok” rovatából a következő aktuális című [: ELŐADÁS VAGY ELADÁS?] és tárgyú sorokat idézi: „... előfordul konferenciákon, hogy a közönséghez szólók összetévesztik

szerepüket...bejelentkeznek előadástartásra, miközben a valóságban eladást tartanak... örülnék, ha előadások hangzanának el, természetesen a szervezők elkülönítetten az eladásokra is lehetőséget teremtenek..." [Nagy János].)

Elnökünk köszönte munkáját Mancz Ivette főszervezőnek, a Szakmai Bizottság tagjainak, valamint elnökének, Dr. Schanda Jánosnak. „Eredményességüket a fiatal előadók nagy száma is tükrözi” – mondta. Egy félmondat is elegendő volt P. Asbóth Zsuzsa irodavezető fáradhatatlan gondosságának jellemezésére: „még este fél tízkor is fogadta a telefonokat”. Köszönetet mondott Nadas Józsefnek a Programfüzet szerkesztéséért, a szekcióvezetőknek szervezői és levezető-elnöki tevékenységükért, továbbá MINDEN előadónak, akik megosztották névös kutatásaik-kísérleteik eredményeit. Kiemelte, hogy a külföldi előadók nemcsak „színesítették” a Konferenciát, hanem máshol-mástól nem hallott információkkal is gazdagítottak bennünket. Végül megköszönte a kiállítók részvételét, és külön elismerését fejezte ki Balogh János Miklósnak a kiállítás-szervezésért.

Az elnök meghívta a VTT ez évi rendezvényeire a Konferencia hallgatóit:

- **II. 11 – Kedd szeminárium” – előadó: Csuti Péter.**
- **IV. 2. – CONSTRUMA Szakmai Nap– 4 előadó e Konferenciáról.**
- **V. 15/16. – Közvilágítási Anket– Veszprém.**
- **VI. hó – Hallgatói Anket– rendező: Szabó Ferenc.**
- **X. 8/10. – ”V. LUMEN-V4” – Visegrád.**

Meghirdetésre került továbbá, hogy jelentkezni lehet „alkotói munkatársnak” a **LED-es közvilágítási lámpatestek követelményeinek** újrafogalmazására **Kovács Csabánál**, továbbá a **2001. évi Világítástechnikai Kislexikon** korszerűsítésére **Filetóth Leventénél**.

Nagy János elnök záró gondolatainak befejezése: „sokat tanultunk egymástól”... illetőleg az elmaradhatatlan hívó szavak azoknak a konferencia-résztevőknek, akik még nem VTT-tagok!

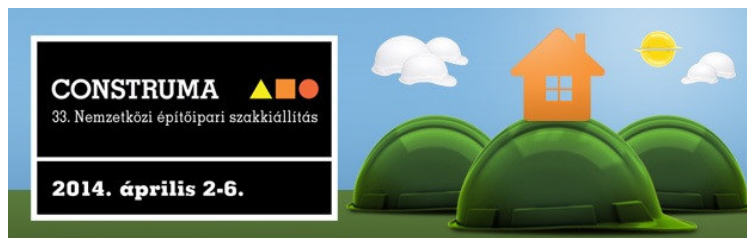

Összeállította: Vetési Emil
Lektor: Némethné dr. Vidovszky Ágnes,
Fotók: Budai Béla és Csuti Péter

Programajánló

Fényviszonyaink - Szakmai nap a 33. CONSTRUMA szakkiallításon

A Világítástechnikai Társaság idén is megrendezi szakmai napját a CONSTRUMA Szakkiallítás keretében **április 2-án 14 órai** kezdettel a **K épület Konferencia Központ Nagytermében** **"Fényviszonyaink"** címmel.

A szakmai nap előadásai:

- **Kovács Csaba:**
Újabb lépés a LED-es közvilágítás területén
- **Horváth Márk:** *Mit nekem LED ?*
- **Gröller György – Vágó Dorottya:** *LED-ek környezetvédelmi értékelése*
- **dr.Kovács Béla:** *A LED-ek hulladékkezelésének kérdései*

A szakmai napra és a kiállítás megtekintésére a a CONSTRUMA honlapján - az eddigiekhez hasonlóan on-line regisztrációs felület működik, MMK kamarai tagok és nem kamarai tagok külön linken tudnak regisztrálni. A konferencia napján a regisztráció vonalkódot tartalmazó visszaigazolását az I., II. és III. kapuknál üzemelő előregisztrációs pultoknál kell leadni, ahol vonalkódját leolvastva jut látogatói kítűzőjéhez **ingyenes** belépést biztosítva.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk !

A VTT éves közgyűlése a világítás házában

A MEE Világítástechnikai Társaság vezetősége tisztelettel értesíti Tagságát és szeretettel meghívja évi rendes közgyűlésére, amelyet

**2014.04.08. kedd 17:00 ra hirdet meg
a Világítás Házában
(Budapest, IV. Árpád út 67. I. em. 6.)**

Napirend:

1. Közgyűlés megnyitása
2. Létszám ellenőrzés
3. A napirend megvitatása, elfogadása
4. Elnöki beszámoló a 2013-s évről
5. Ellenőrző Bizottság beszámolója
6. Közhasznúsági jelentés
7. Vita a beszámolókról
8. A beszámolók elfogadása, szavazás
9. Tájékoztató a Civil szervezetekre vonatkozó törvény miatti okiratok módosításáról (Alapszabály, SZMSZ)
10. Egyebek
11. A közgyűlés bezárása

Tájékoztatom a T. Tagságot, hogy a közgyűlésen a beszámolók elfogadása a tagság feladata, ezért ha a közgyűlés a meghirdetett időpontban nem határozatképes, akkor új időpontot kell kitűzni. A

megismételt Közgyűlés, már a megjelentek számától függetlenül határozatképes. Erre való tekintettel a II. Közgyűlést

**2014.04.08-án 17:30 órai kezdettel hívom össze,
változatlan helyszínre és változatlan napirenddel.**

A közbenső időben az áprilisi szemináriumi előadások hangzanak el.

Nagy János
A VTT elnöke

Áprilisi szeminárium a világítás házában

A Világítástechnikai Társaság 2014. április 8-án 17 órai kezdettel tartja soron következő **szemináriumát** a Világítás Házában (Bp.IV. Árpád út 67.I. 6.), melynek témája:

E+GRID – Energia-pozitív intelligens közvilágítás (Kuti András, GE Hungary Kft.)
Előadó: Kuti András (GE Hungary Kft.)

Az előadások a közgyűlés helyszínén hangzanak el abban az esetben, ha a meghirdetett 17:00 kezdési időpontban a Világítástechnikai Társaság még nem határozatképes.

Közvilágítási Ankét

A VTT Veszprémben rendezi meg XLV. Közvilágítási Ankétját. 2014. május 15-16-án. A rendezvény részletes programjáról, a részletekről és a konferencia szervezési kérdéseiről a legfrissebb információkat a VTT honlapján tesszük közzé.

A Világítástechnikai Társaság az ideai Közvilágítási Ankéthoz kapcsolódóan gyakorlati szemináriumot szervez a **Pannon Egyetemen Veszprémben 2014. május 15-én délelőtt**, valamint **2014. május 16-án délután**, „**LED-es világítótestek gyakorlati mérés technikája**” címmel. Bővebb információ, jelentkezési feltételek és részletes program a VTT honlapján.

(www.vilagitas.org)

Az Ankét visszatérő vendégeit és az új érdeklődőket is nagy szeretettel várjuk Veszprémben!

Eseménynaptár

A világítástechnika szakma, illetve a VTT legközelebbi eseményeiről röviden.

2014. április 2.

Szakmai nap a CONSTRUMA szakkiallításon

14:00 kezdettel a K épület Konferencia Központ Nagyteremben Fényviszonyaink címmel.

2014. április 8. 17:00

VTT közgyűlés a Világítás Házában

Az egyesület évi rendes közgyűlése, beszámoló megismerése, SZMSZ módosítása.

2014. április 8. 17:00

Áprilisi szeminárium a Világítás Házában

Amennyiben a közgyűlés 17:00-kor nem határozatképes, a VTT megtartja a szeminárium előadásait.

2014. május 15-16.

XLV. Közvilágítási Ankét Veszprémben

A VTT éves rendszerességű rendezvényének Veszprém és a Pannon Egyetem a házigazdája

LUMEN V4 Konferencia Visegrádon

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület Világítástechnikai Társasága, valamint a Szervező Bizottság nevében szeretettel és nagy örömmel hívjuk meg Önöket a 2014. október 8 -10 között megrendezésre kerülő Visegrádi Országok V. Világítási Konferenciájára.

A rendezvény színhelye Visegrád, a rekonstruált Királyi Palota, ahol 1355.-ben Károly Róbert magyar király, Luxemburgi János cseh király, és Nagy Kázmér lengyel király politikai és kereskedelmi szövetséget kötött.

A konferencia célja a világítástechnikai szakma és a rokonterületek tudományos, kutatási és műszaki eredményeinek bemutatása, valamint közvetlen tapasztalat- és eszmecsere Csehország, Magyarország, Szlovákia, Lengyelország, de akár más országok szakemberei között. Biztosak vagyunk abban, hogy a konferencia révén további szorosabb szakmai és baráti kapcsolatok jönnek létre, valamint reméljük, hogy a Dunakanyar néhány érdekességét is meg tudjuk mutatni a résztvevőknek.

A rendezvény ideje alatt termékbemutatóra alkalmas kiállításra is lesz lehetőség, amelyet gyártók és forgalmazók vehetnek igénybe.

A konferencia programja:

Október 8. (szerda)

- 12:00 – 21:00 - regisztráció, szállás elfoglalása
- 14:00 - fakultatív kirándulás a fellegvárba
- 19:00 - üdvözlő ital, vacsora

Október 9. (csütörtök)

- 8:00 reggeli
- 9:00 – 12:30 konferencia megnyitója, előadások 1. része
- 12:30 – 13:30 ebéd
- 13:30 – 14:00 poszter bemutatók
- 14:00 – 17:00 előadások 2. része
- 17:00 – 18:00 poszter bemutatók
- 19:30 gálavacsora

Október 10. (péntek)

- 8:00 - reggeli
- 9:00 – 11:30 - előadások 3. része
- 11:30 – 12:30 - cég- és gyártmánybemutatók
- 12:30 – 14:00 - ebéd
- 14:00 – 16:30 - előadások 3. része
- 16:30 - konferencia zárása
- 19:30 - grillparti, vagy hajókirándulás

A konferencia hivatalos nyelvei:

Cseh, lengyel, magyar, szlovák (a poszterek és az előadás kivonatok angol nyelven készülnek).

Program hozzátartozók részére: (az érdeklődés függvényében)

Október 9. (csütörtök) Utazás Budapestre, városnézés

Október 10. (péntek) Kirándulás Esztergomba, a Bazilika megtekintése

Részvételi díjak:

		Fizetendő 2014.06.15-ig	2014.06.15 után
-	Regisztrációs díj	[€] 100,00	120,00
-	Hozzá tartozói díj	[€] 60,00	80,00
-	Diák részvételi díj	[€] 40,00	50,00

Felhívás előadások megtartására és a poszterek bemutatására:

Minden országból egy – egy meghívott előadót várunk, a meghívás az Irányító Bizottság nemzeti tagjai által történik. A meghívott előadás időtartama 30 perc.

Országonként 6 előadás bemutatására van lehetőség, melyeknek időtartama maximum 15 perc. Előadások tartására, vagy poszterek bemutatására a Program Bizottság nemzeti tagjainál lehet jelentkezni a döntést a bizottság együttesen hozza meg! A jelentkezéskor a nemzeti programbizottság tagjaihoz kell eljuttatni az előadás címét, az előadó nevét és az előadás rövid (egy oldalas) kivonatát az adott nemzet nyelvén és angolul is. Ugyanígy történik a jelentkezés a poszter bemutatására is.

Elfogadott előadások teljes szövegének megküldési határideje 2014. április 30.

Amelyik előadás eddig az időpontig nem érkezik meg, a Program Bizottság törli a programból, és helyette másik előadást választ.

Kiállítási terület foglalása:

Jelentkezési határidő: 2014.05.31 (illetve amíg el nem fogy a szabad terület)

Ára: 4 m² esetén – 320,00 EUR
6 m² esetén – 480,00 EUR

A megrendelést e-mailben szíveskedjenek elküldeni a Szervező Bizottság elektronikus címeinek egyikére.

Irányító Bizottság:

	Név	E-mail
Csehország:	prof. Karel Sokanský	karel.sokansky@vsb.cz
Lengyelország:	dr Dariusz Sawicki dr Piotr Pracki	dariusz.sawicki@ee.pw.edu.pl piotr.pracki@ee.pw.edu.pl
Magyarország:	János Nagy Dr András Majoros	elnok@vilagitas.org amajoros@t-online.hu
Szlovákia:	Dionýz Gašparovský Stanislav Darula	dionyz.gasparovsky@stuba.sk

Program Bizottság:

Csehország:	dr. Tomáš Novák	novak@metasport.cz
Lengyelország:	dr Jan Grzonkowski prof. Wojciech Żagan	jan.grzonkowski@ee.pw.edu.pl wojciech.zagan@ien.pw.edu.pl
Magyarország:	dr Tóth Zoltán	ptrschwrcz@gmail.com
Szlovákia:	Alfonz Smola Milan Hrdlík	alfonz.smola@stuba.sk mhrdlik@ami.sk

Szervező Bizottság:

Címe: MEE Világítástechnikai Társaság
H-1042. Budapest, Árpád út 67. I. / 6. (Hungary)
e-mail: vtt@vilagitas.org, vagy meevtt@gmail.com
fax: +36 1 369 6631

Elnök: Sándor Almási almasi.s@schreder.hu
Mobile: +36 30 940 4534

A rendezvény tanulságairól, eredményeiről, a hallott újdonságokról és a legújabb szakmai aktualitásokról a Magyarországot képviselő tagtársaink az októberi szemináriumon tartanak beszámolót.

*Česká společnost pro osvětlování,
Magyar Elektrotechnikai Egyesület Világítástechnikai Társasága,
Slovenska Svetelnotechnická Spoločnosť
Polski Komitet Oświetleniowy SEP*

Almási Sándor a szervező bizottság elnöke

Szervezeti hírek

Beszámoló a MEE VTT januári és februári vezetőségi üléséről

VTT Elnökségi ülés, Világítás Háza, 2014-01-14

Jelen vannak: Nagy János, Mancz Ivette, Dr. Schanda János, Dr. Szabó Ferenc, Schwarcz Péter, Csuti Péter, Nadas József

Kimentette magát: Némethné dr. Vidovszky Ágnes,
Meghívott vendég: Béres József a MEE elnöke

Nagy János köszönti a megjelenteket és bemutatja Béres József elnök urat

Napirendi pontok:

1. MEE stratégia 2013-2016 – Béres József a MEE elnöke.

Méltatta a VTT működését, mely gyorsabban és rugalmasabban reagál a környezeti változásokra, mint a MEE. Célok: választási program teljesítése és szakmaiság megőrzése. Társadalmi elfogadottság növelése, tagság fiatalítása, a hagyományok megőrzése mellett megújulás a társadalmi, ipari, szakmai és szervezeti szinteken. A szakmai és szervezeti szinteken jelentős tradíciók és eredmények vannak. A társadalmi szinten nyitásra van szükség a társadalom szélesebb rétegei felé, ismeretátadás és közvetítés területén. A világítástechnika széles körű ismertsége és a VTT elfogadottsága jó példa erre. Az ipari szinten is fontos a nyitás a villamos energia-iparon túl a szélesebb értelemben vett ipar felé. Fontos más iparágak felé a hidak kiépítése és a párbeszéd megindítása. A szakmai szinten fontosak a szakmai műhelyek, az iskolákon keresztül a fiatalok megszólítása, a szakmák megismertetése és pályaválasztásuk elősegítése. A társadalmi szinten a MEE-nek szolgáltatóként is fel kell lépni, tulajdonképpen szolgáltatáscsomagokat kellene nyújtania, például a szabványok kidolgozásában vagy állásfoglalások készítésében. Ha a szakmai szinten a „mit” kérdésre kell válaszolni, akkor a szervezeti szinten a „mivel” kérésre. A célok megvalósításához minél aktívabb tagságra van szükség, amely a fiatalok érdeklődését is felkelti, és a tagságon keresztül az ipari szereplőket is minél inkább bevonja. Ha ezek megvalósulnak, akkor a MEE társadalmi elfogadottsága is növekedni fog.

2. Tájékoztató az V. LED Konferencia meghirdetéséről – Nadas József

A weben a szokásos módon fent van a program, a kivonatok meghirdetésre kerültek, a további információk is megtalálhatók. Az esemény szokásos médiapartnereknél meghirdetésre került. A Facebookon fent van. Szeretnénk a szélesebb rétegekhez eljuttatni a hírt néhány online napilapban megjelenítendő cikken keresztül is.

Dr. Szabó Ferenc: Határontúli magyarokhoz is eljuthatna a híre.

Nagy János: nem sok esély van rá, pl. Romániában még csak most alakul az ottani VTT.

Nagy János: GoogleAd induljon a tavalyival azonos módon. felelős: Nadas József

Nagy János: egyetemeken terjesszük. Már megtörtént: ÓE (felelős: Nadas József) PE (felelős: Dr. Szabó Ferenc) BME (felelős: Némethné dr. Vidovszky Ágnes). Mielőbb történjen meg: SZIE (felelős: Dr. Szabó Ferenc), PTE (felelős: Csuti Péter), DE (felelős: Nagy János), ME felelős: (Kovács Csaba). MOME (felelős: Nadas József), NyME (felelős: Kolláth Zoltán)

Mancz Ivette: kivitelezőkhöz is jusson el, vállalja, hogy emailt küld nekik.

Nagy János: tervezőkhöz is el kell juttatni a hírt, saját maga vállalja.

Egyhangú véleménye az Elnökségnek, hogy mindenki sajnálja a MMK kredit megszűnését, részben ennek tudható be a gyébrebb érdeklődés.

3. Az V. LED Konferencia szervezési helyzete – Mancz Ivette

01.23-ig kérjük be a ppt -ket az előadóktól.

Terem, catering rendben van.

Külföldi vendégek szállása még lefoglalandó (intézi: Nagy János és Dr. Schanda János)

Kiállítók: 7 biztos és 7 függőben levő kiállító van.

4. A VTT belépési lehetősége a Lighting Europe (LE) szervezetbe – Schwarcz Péter

A közgyűlés felhatalmazás szerint, ha lesz aki befizeti nevünkben a tagdíjat, akkor a VTT tag kíván lenni a LE-ben, más esetben nem. Az a két cég érdekelt ebben, aki egyébként is érdekelt (az egyesült a CELMA és a LE) szervezetben, ez a két cég a GE és a Lighttech.

Pozitívan állnak hozzá, de a GE VTT tagsága miatt nem a legkisebb tagdíjat kell fizetni, hanem a GE jelentős árbevétele miatt 3x többet, mely további egyeztetéseket igényel a GEvel, a Lighttech-el és a LE-al is. A LE-ba való belépés esetén a GE a VTT aktív jogi tagjává válna.

5. Világítástechnikai Évkönyv 2014-2015 - tematika meghatározása, szerkesztők felkérése – Nagy János

Nagy János: Ötleteket vár a szerkesztők személyére és a tematikára is. Mottóra ötlete: „Fényviszonyaink”. Cél: év végi közgyűlésre jelenjen meg. Ideális lenne a LumenV4-re megjelentetni. Schwarcz Péter ötlete a „nem funkcionális világítás” tematika (színpad-, dísz, művészeti-, stb. világítás), mely kicsit mostohagyermek a világítástechnikában. Az Elnökség támogatja Schwarcz Péter ötletét.

6. Egyebek

Nagy János: Mezei Vill Kft kérte a tagfelvételét jogi tagok közé, javasolja felvételét. Elnökség egyhangúlag támogatja. Honlapra kerüljenek fel (felelős Nádás József).

Nagy János: VTT nem kap Elektrotechnika folyóiratot, kérjük a MEE segítségét.

Nagy János: A Lumen V4 konferenciára kérünk két idegen nyelven beszélő kollégát a MEETől. Béres József vállalja, segít ebben.

Nagy János: A LED Konferencián a szervezők felmentést kapnak a szervezési díj fizetése alól, de az étkezést fizetik, Elnökség egyhangúlag támogatja.

Készítette: Nádás József

Jóváhagyta: Nagy János

VTT Elnökségi ülés, Világítás Háza, 2014-02-11

Jelen vannak: Nagy János Mancz Ivett, Dr. Szabó Ferenc, Csuti Péter, Dr. Schanda János, Nádás József, Némethné Vidovszky Ágnes

Kimentette magát: Schwarcz Péter

Napirendi pontok:

1. A LED Konferencia kiértékelése – Nagy János

Az V. LED konferencia is nagyon jól sikerült, köszönet Nádás Jóskának a GOOGLE ötletért. 20e Ft-ért első helyen hozta ha ki a kereső. Ezt az ötletet e Közvilágítási Ankétnél is érdemes használni. Általános köszönetmondás mindenkinek.

2. 45. Közvilágítási Anket szervezési helyzete – Mancz Ivette

Költségek körüli vita alakult ki. Tisztázni szükséges a döntési hatásköröket és a sarokszámokat.

Feladat: 2014.02.14-ig Mancz Ivett küldje meg a szállás, ebéd, vacsora szervezési költségeket.

Programbizottság elnöke: Mancz Ivett

Tagjai: Szőke Tamás (TUNGSRAM – Schreder), Horváth István (GE), Antal Zoltán tervező, Esztergom Ferenc (HOFEKA)

3. Rábalux Kft belépési kérelmének elbírálása – Nagy János

RÁBALUX pártoló tag akar lenni.

4. Egyebek

1. Közgyűlés 2014. április 8. 17:00 ill. a 2. 17:30. SZMSZ –ről szólni kell a napirendi pontoknál. (Az ülés és az emlékeztető elkészülte közötti időpontban jött a hír, nem SZMSZ kell, hanem az Alapszabályt kell módosítani.)

2. LUMEN V4 esetén 76 fő a nullpont.

Budapest, 2014.03.07.

Az emlékeztetőt összeállította: N. Vidovszky Ágnes

VTT Elnöksége

Figyelő

Szabványfigyelő

Összeállította: Kosák Gábor (MSZT)

A következő felsorolás a világítástechnikát érintő új és újra kiadott szabványok, valamint fontosabb szabványmódosítások jelzetét, címét és a kiadás idejét tartalmazza, az új szabványok megjelölésével. A jelöletlenek korábbi szabványt helyettesítenek vagy módosítanak.

A felsorolás első része alkalmazási területének rövid ismertetésével tartalmazza a bevezetett szabványok közül azokat, amelyek a vizsgált időszak alatt magyar nyelven jelentek meg; az ezt követő felsorolás a „címdoldal”, tehát angol nyelvű változatban bevezetett szabványoknak csak a címét tünteti fel.

Magyar nyelven (vagy magyar nyelvű változatban) bevezetett szabványok és szabványmódosítások

MSZ EN 1837:1999+A1:2010

Gépek biztonsága. Gépek beépített világítása

E szabvány a helyhez kötött és mozgatható gépek világítására tervezett beépített világítási rendszerek műszaki jellemzőit határozza meg annak érdekében, hogy lehetséges legyen a gép biztonságos használata, és a gépben és/vagy a gépnél elvégzendő látási feladat hatékony végrehajtása. E szabvány nem határoz meg olyan gépre szerelt világítási rendszereket, amelyek célja kifejezetten a gépen kívüli látási feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek megvilágítása.

Angol nyelvű változatban bevezetett szabványok és szabványmódosítások (kivonatos ismertetés nélkül)

MSZ EN 16276:2013 ÚJ

Kiürítési világítás a közúti alagutakban

MSZ EN 60061...

Lámpafejek és lámpafoglalatok, valamint csereszabatoságukat és biztonságukat ellenőrző idomszerek című szabványsorozat

- 1:1993/A48:2013 Lámpafejek
- 1:1993/A49:2013 Lámpafejek
- 2:1993/A45:2013 Lámpafoglalatok
- 2:1993/A46:2013 Lámpafoglalatok
- 3:1993/A46:2013 Idomszerek
- 3:1993/A47:2013 Idomszerek

MSZ EN 60432-3:2013

Izzólámpák. Biztonsági előírások. 3. rész: Volfrámszálas halogénlámpák (a gépjárműlámpák kivételével) (IEC 60432-3:2012)

MSZ EN 60662:2013

Nagynyomású nátriumlámpák. Működési követelmények (IEC 60662:2011, módosítva)

MSZ EN 60968:2013

Beépített előtétes lámpák általános világítási célra. Biztonsági követelmények (IEC 60968:2012)

MSZ EN 61347.....:2013

Lámpaműködtető eszközök című szabványsorozat

-1:2008/A2, -2-9 jelzetű részei

MSZ EN 62560:2013**ÚJ**

50 V-nál nagyobb feszültségű, beépített előtétes LED-lámpák általános világítási célra. Biztonsági előírások (IEC 62560:2011, módosítva + 2012. januári helyesbítés)

MSZ EN 62595-1-1:2013**ÚJ**

LCD háttérvilágító egység. 1-1. rész: Általános követelmények (IEC 62595-1-1:2013)

MSZ EN 62639:2013**ÚJ**

Indukciós lámpák. Működési követelmények (IEC 62639:2012)

forrás: Elektrotechnika 2013/11. szám 26-27. oldal és 2014/02 szám

Lapszemle

A közelmúlt világítástechnikai témájú írásaiból, publikációiból

Magyar nyelvű cikkek:

Dr. Schanda János: A szabvány számárvezető vagy gondolatkeltő?

Elektrotechnika 2014/01. 24. oldal

"Napjainkra a szabvány a megrendelő és a szállító közti eszmecserét hivatott megkönnyíteni, de ehhez jó szabványok kellene, amelyek egyértelműen rögzítik a követelményeket, és segítik azok teljesítésének ellenőrzését."

Értékelő szakmai eszme-futtatás a szabványok használatának múltjáról és jelenéről, az ésszerű és értelmező szabványhasználat dogmatikus betűkövetéssel szembeni előnyéről és igényéről az útvilágítás szabályozásának példáján keresztül.

Tóth Éva: Sixtus-kápolna megvilágítása csúcstechnológiával

Elektrotechnika 2014/02-03. 33. oldal

"Az EU-s pályázati kiírás egyik fő célja volt, hogy a nyertes pályázó egy mintaprojekt keretében mutathassa meg a világnak, hogy világító diódák (LED-ek) segítségével 2014-ben már megvalósítható az energiatakarékos, művészeti értékeket nem károsító világítási rendszer."

Interjú Dr. Szabó Ferencsel, a Pannon Egyetem adjunktusával a Sixtus-kápolna díszvilágítás fejlesztésének előzményeiről és a munkálatok jelenlegi állapotáról.

Molnár Károly Zsolt: Mire és hogyan alkalmazhatók a LED-ek? II.

Villanyszerelők lapja (115), 2014 március, XIII. évf., 3. szám, 16. oldal

"Számos konstruktőr felismerte, hogy a LED-ek jelentős eltérése a "hagyományos" fényforrásoktól azt igényli, hogy a világítótest kialakításánál újításokat kell bevezetni."

A magazinban 2013. novemberében közölt első írás folytatása a korábban ismertetett fotometriai és villamos jellemzők gyakorlati alkalmazását, megvalósítását foglalja össze, bemutatva a retrofit és a technológiára fejlesztett kivitelezések főbb módját.

Kovács István: Biztonsági világítás hálózatba kötése

Villanyszerelők lapja (115), 2014 március, XIII. évf., 3. szám, 16. oldal

"Egy biztonsági világítási rendszernél többféle vezérlési és ellenőrzési feladatot kell megoldani."

Az ember számára nehezen áttekinthető, nagy kiterjedésű biztonsági rendszereknél szükség van olyan központi felügyeleti rendszerre, amely elvégzi a szükséges tesztek, tájékoztat a szükséges tennivalókról, jelzi a hiba helyét, stb. Ilyen rendszerek paramétereit, lehetőségeit tárgyalja a szerző írásában.

Sasszem - Érdekességek, látni valók

Azok a debreceni kapualjak

Összeállította: Szénás-Máthé Gábor

Debrecen belvárosában sétálva érdemes betekinteni a régi házak kapualjaiba. A korabeli épületek építészeti szépségei, az arányos kialakítások és belső udvarok mellett különleges, szép formájú lámpatestekkel is találkozhatunk, amelyek lampionokat, gázlámpákat idéznek. Az épített környezet ezen "hagyományörzőiből" mutatunk be néhányat.

" A labormunka területén találtam magamra igazán."

Interjú Bolváry Gáborral

Világítástechnikusként végzett az Óbudai Egyetemen, majd világítástechnikai szakmérnök lett. Dolgozott már tervezőként és projectmanagerként, jelenleg a GE Optikai Mérések Laboratóriumában laborvezető-helyettes. Már egyetemista korában elkezdett novellákat és kritikákat írni illetve kritikai internetes oldalt szerkesztett. A VTT legutóbbi évkönyvének egyik szerkesztőjével, Bolváry Gáborral beszélgettem.

- Mikor döntötted el, hogy a világítási szakmával szeretnél foglalkozni?

- Igazság szerint, nem a világítástechnika volt az első szakirány, ami eszembe jutott, amikor a Óbudai Egyetem Kandó karán

szakirányt kellett választani. Először hang- és videótechnikával szerettem volna foglalkozni, mivel korábban is sokat foglalkoztam hangfalakkal, erősítőkkel. Ez az irányultságom egyébként nem múlt el, ma is foglalkozom a high-end hi-fivel. A világítástechnika először akkor került szóba, amikor Túrmezei Péter tanár úr Elektronika II. előadást tartott és a szakirány választásról mesélt. Akkoriban ő volt a Óbudai Egyetemen a Mikroelektronika és Technológia Intézetnél igazgatója. Ő mesélt először nagy odaadással és lelkesedéssel a világítástechnikáról. Emlékszem azt mondta, hogy ezen a szakirányon nem elég egy tudományágat jól ismerni, komplex látásmód szükségeltetik és nem árt, ha az embernek van némi humán beállítottsága és szépérzéke is. Ez akkori és mostani véleményem szerint elengedhetetlen a világítástechnikai területen. Innentől kezdve már biztos voltam abban, hogy világítástechnikával szeretnék foglalkozni a későbbiekben.

A diplomamunkám már világítási témában született. A villamosmérnöki diplomám, egy T5 fénycsöves világítótest termikus stabilitásáról szólt, később, a világítástechnikai szakmérnöki pedig adott LED-csőves lámpatesteknek a hálózat való és a különböző alkalmazások beli világításra való hatásáról szólt.

- Mi volt az a szakterület a világítástechnikán belül, amit legérdekesebbnek találtál? A világítás mely területeivel foglalkozol most?

- A legérdekesebbnek talán a fényforrások felépítését és működését, illetve a fény mérésének módszereit találtam. Mivel a korábban nem foglalkoztam világítástechnikával, szinte csodálattal töltött el, hogy egy-egy fényforrás működése, a fény keletkezése mennyire is összetett.

A mérés technika és labormunka területén találtam magamra igazán. Bár korábban dolgoztam világítástechnikai tervezőként, projekt menedzserként, jelenleg a GE-nél, az Optikai Mérések Laboratóriumában labormérnök és laborvezető-helyetteseként fényeloszlás-mérésekkel foglalkozom.

Az aktuálisan kereskedelmi forgalomban kapható és a fejlesztés alatt lévő fényforrásokkal foglalkozom, legyen szó egyszerű fényeloszlásról vagy goniométeres kalibrálásról. A lámpatestek és az autofényszórók kivetített képének vizsgálata is hozzám tartozik, illetve a hagyományos far-field goniofotometrián kívül a near-field goniofotometriával is én foglalkozom.

- Pár mondatban össze tudnád foglalni a far-field és a near-field fotometria különbségének lényegét?

A far-field és near-field goniofotometria között az a különbség, hogy a far-field mérések esetében a pontos mérési eredmények érdekében az érzékelő elhelyezkedésénél figyelembe kell venni a

fotometriai határtávolságot, míg a near-field esetében erre nincs szükség. Ennek oka, hogy a far-field, vagyis a tradicionális goniós mérések esetében a mért paraméter megvilágítás és fényerősség. A near-field esetében egy CCD kamera mozog a mérendő objektum körül és a fénysűrűséget mérjük. A fényerősséget pedig a számítógép számolja a mért fénysűrűségből. A near-field mérési eredményekből egy sugárfájl készíthető, melyet az optikai tervezők tudnak felhasználni.

- Mit szeretsz legjobban a laboratóriumi munkában?

- A változatosságot és az ebből adódó állandó kihívást. Bár vannak sablonok, ami alapján elvégezhető egy-egy mérés, minden beállítás, összeállítás más és más. Az embernek kreatívnak kell lennie szinte minden nap, amikor egy mérési problémával fordulnak hozzád. Bár a mérést kérő tudja, hogy mit szeretne mérteni, pl.: fényáramot, sugárzási szöveget, stb., megoldani már nem biztos, hogy olyan egyszerű. Rá kell jönni, hogyan lehet felszerelni egy-egy lámpatestet, fényforrást a goniofotométre, hogy a szerelvények minél kevesebbet takarjanak ki, minél kevésbé legyen a hatásuk a mért eredményre. A LED-ek pedig külön izgalmassá teszik a mérések kivitelezését, mivel a hagyományos fényforrások vizsgálatával szemben, sokszor szükség van a LED-modul hűtésére vagy fűtésére, optikák cseréjére, stb. Vagyis a megoldás, megvalósítás jóval komplexebb.

- Hogy gondolod, mely fényforrásokra érdemes leginkább odafigyelni napjainkban? A LED-en kívül történik jelentős fejlesztés, átalakulás, korszerűsítés a fényforrások terén?

- Ahogy én látom, nagyon előtérbe kerültek a LED-ek. Túl nagy az elvárás az emberekben a LED-ek felé, melyre a média is rendre rákontráz, azonban a LED-es fényforrások jelenleg nem minden esetben teljesítik a felhasználók által elvártakat. Bár az embereknek is változniuk kellene: lassan meg kell tanulni, hogy mi az a színhőmérséklet, mi az a fényáram, stb. Hogy a többi fényforrással mi lesz? Azt hiszem, ez nem a felhasználók szintjén fog eldőlni. Az látszik, hogy a fejlesztésre szánt pénzek legnagyobb hányada a LED-ekbe kerül befektetésre, de azért még fejlesztik a halogéneket és a kisülő lámpákat is - csak lassabban, kisebb mértékben. Én úgy látom, hogy a LED-ek mellett a különböző világításszabályozási megoldások fognak elterjedni a jövőben, a nagy fényforrás gyártók pedig a hagyományos kereskedelmi modell mellett valamilyen szolgáltatóként is működni fognak.

- A LED nagyon megosztja a véleményeket, még szakemberek között is. Mit tartasz Te a LED legelőnyösebb és leghátrányosabb oldalának?

- A legelőnyösebb tulajdonságának mindenképp azt tartom, hogy azonnal kapcsol és hogy könnyen szabályozható, színek keverhetőek ki vele könnyedén. Jobb, hangulatosabb világítás valósítható meg - persze, ha a pénztárca bírja és a felhasználónak erre van igénye. A legtöbb esetben a világítást megoldják a szoba mennyezetének közepén elhelyezett csillárral - ezt a legszerencsétlenebb esetnek tartom, pedig ez a valóság. A világítás minden lakásban a háttérbe szorul. A jó világításhoz mindig előre kell gondolkodni - sajnos ez a fajta előregondolkodás hiányzik a legtöbb embertől. A leghátrányosabb tulajdonságának - jelenleg - az árát és a színvisszaadását tartom. Bár készítenek jó színvisszaadású LED-es fényforrásokat, a saját tapasztalatom még mindig az, hogy a színek "sápadtak", fakók a hagyományos izzólámpához képest. Főleg a vörös tartományban. Nyilvánvalóan a felhasználóknak is tanulniuk kell ezeket az új fogalmakat. Jelenleg - ismeretségi körömben is azt tapasztalom -, az első kérdés: "Ez a LED mekkora fényerejű izzónak felel meg?" A felhasználóknak meg kell tanulniuk, változniuk kell, hogy a zajló változásokat megértsék. Megtanulják a legalapvetőbb fénytechnikai fogalmakat. Erre viszont nem látok egyik gyártótól sem készíttetést. Úgy vélem, ha a felhasználók jobban értenék a fényvel kapcsolatos fogalmakat és jelenségeket, sok csalódástól megkímélnék magukat - és nem csalódnának a LED-ekben sem.

- Említetted, hogy projektmenedzserként, tervezőként is kipróbáltad magad, de a laboratóriumi munkában érzed igazán elemedben magad. Úgy érzed, hogy ebben tudsz igazán érvényesülni, vagy egy újabb kihívásnak érzed, amit szeretnél kitanulni és aztán még beleválnál a szakma más területeibe is?

- Igen, úgy érzem, hogy a laboratóriumi munkában tudok igazán kiteljesedni. Kihívásnak pedig mindképpen az - nap mint nap, ahogy már említettem is. Ha nem lenne benne kihívás, már nem csinálnám. Szükségem van arra, hogy érezzem, megvan a napi kihívás. Ha már rutinszerűvé válna a

munka, vagyis nem lenne benne hajtóerő, valószínűleg elkezdenék foglalkozni a szakma más területével. De mivel van tapasztalatom más munkaterületen is – korábban voltam árufeltöltő, rendszergazda, stb. -, úgy érzem, mára megtaláltam azt, amivel foglalkozni szeretnék és amiben érvényesülni tudok, illetve, amely területen hozzá tudok adni a szakma előmeneteléhez, öregbítéséhez.

- Említetted az elektronika tanárodat, mint iránymutatót. Rajta kívül voltak még, akik példaként, irányadóként jelentek meg a tanulmányaid, szakmai pályád során?

- Első iránymutatóként mindenképp Túrmezei tanár úr tanárom tekinthető. Az, hogy igazán megszerettem ezt a szakmát, későbbi tanáromnak, Molnár Károly Zsoltnak köszönhető, aki szívből és lelkesen oktatta azt a maréknai diákot, aki a Kandón erre a szakirányra jelentkezett. Nem voltunk túl sokan. Továbbá köszönettel tartozom még Nagy Jánosnak is, a VTT elnökének, aki szakmai pályám hajnalán mentorkodott felettem. Tőle is sokat tanultam a szakmáról és annak szépségeiről.

- Hogyan ismerted meg a VTT-t, mikor kerültél kapcsolatba vele?

- A VTT-t, még egyetemi éveim alatt ismertem meg, Molnár Károly Zsoltnak köszönhetően. Eppen, elkezdődött a Fénytechnika alapjai című tantárgy oktatása az ő előadásában, és talán a harmadik vagy negyedik tanóra keretében említette, hogy akkor kerül megrendezésre a Világítástechnikai Anket, melyre szívesen látnak minket, diákokat is. Tagja talán az I. LED konferencia idején lettem, akkor még diákként.

Korábban igyekeztem aktív tagja lenni a társaságnak, de a jelenlegi időbeosztásomban alig fér bele. Sajnos a munkaköri kötelezettségek miatt sok más egyéb dologról is le kellett mondanom, illetve a család is kezd egyre fontosabb szerepet kapni az életemben.

- A VTT tagsága a legutóbbi Világítástechnikai Évkönyv egyik szerkesztőjeként ismerhette meg a neved. Az újságírás, szerkesztés sem volt idegen Tőled korábban sem. A világítás mellett szótál a hangtechnika iránti érdeklődésedről. Vannak még más hobbijaid is?

- Fotózni is nagyon szeretek, de leginkább a technikai fotózás érdekel, úgymint pl.: a timelapse. Egy éve vettem meg új tükörreflexes fényképezőgépet, jelenleg ezzel kísérletezgetek szabadidőmben.

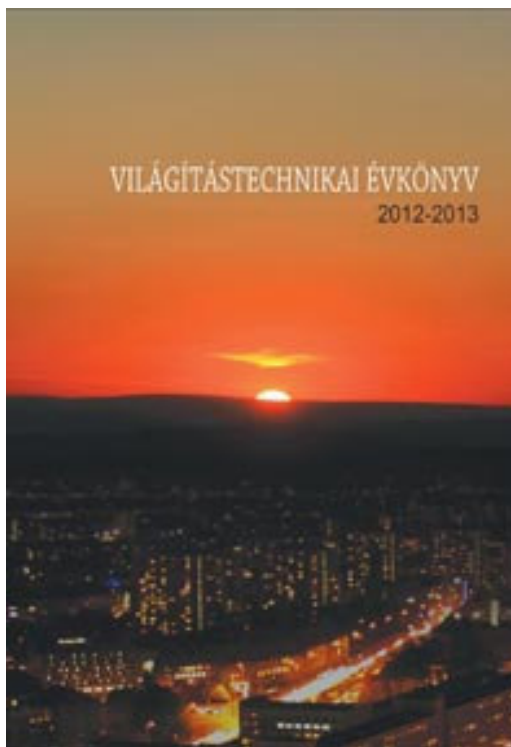
Már ifjúkoromban is írogattam novellákat, verseket - akadt jó néhány pozitív elismerés is. Úgy 7 évvel ezelőtt, fogalmazódott meg bennem, hogy készíteni kellene egy honlapot,

ahol mindenki publikálhatná írásait, leginkább olyan témákban, mint sci-fi, fantasy, horror. Ilyen weboldal akkoriban nem sok akadt, amely ennyire tematikus lett volna. Segítőket is hamar találtam a munkához barátaim személyében, akik szintén lelkesen vágtak bele a munkába. Hamarosan már kritikákat és cikkeket is publikáltunk az oldalon. Nemcsak mi írtunk kritikákat, hanem már ismertebb kritikusok is. A kezdéstől számítva körülbelül 2 év múlva már a könyvkiadóktól is kaptunk könyveket

ajándékba, hogy írjunk róluk cikket, rendezzünk nyereményjátékokat. Sikerült jó néhány nagyobb magyar fesztiválra is eljutnunk sajtóbelépővel, ingyen, ami nem volt kis érdem számunkra, lévén főiskolásak voltunk akkoriban. Jó pár évig megvolt a nyári fesztivál bérletünk - és nem is egy fesztiválra; csak az odautazást és a fogyasztásunkat kellett fedeznünk.

- Visszatérve az évkönyvre, mit találtál legizgalmasabbnak, legnagyobb, kihívásnak egy ilyen jellegű évkönyv szerkesztésében?

- Egy évkönyv megszerkesztése igencsak izgalmas és összetett feladat. Mivel hárman szerkesztettük az évkönyvet – Szabó Ferencsel és Barkóczy Gergellyel -, talán mindhárman elmondhatjuk az elképzelések egyeztetése és a egyes témafelvetések, még a szerzők megkereséséről szó se volt ekkor, volt talán a legizgalmasabb feladat. Mindenki felvethette egy témát vagy elképzelést, melyet megvitattunk. A tavalyi évkönyv rendhagyó volt témájában, mivel nemcsak világítástechnikusok szólaltak meg benne, hanem olyan kutatók is, akik a világításnak az élettani hatásaival foglalkoznak. Kihívásnak mindenképp kihívás volt, hogy megtaláljuk a legérdekesebb témákhoz a megfelelő szerzőket. Idő, energia, kutató munka és kitartás kell ahhoz, hogy egy-egy téma szakértőjét megtalálja az ember. Velem például előfordult, hogy a megkeresett személy javasolt mást maga helyett.

- A legkedvesebb szakterület megtalálásához, a karrierépítéshez hasznos a támogató családi háttér. Magadénak mondhatod a nyugodt család háttérét?

- Jelenleg egyedül élek, párommal csak ritkán tudunk találkozni. Úgyhogy nyugodt a családi háttér. Párommal szeptemberben tervezzük az összeköltözést, de a nyugodt háttér akkor is meg fog maradni. Párom mindenben támogat és büszke Rám. Korábban szüleim kissé meg voltak ijedve, hogy milyen szakirányt választottam, de ennek csak az oka, hogy még ők sem hallottak korábban arról, hogy létezik olyan szakma, hogy világítástechnika. Azóta persze változott a helyzet, most már teljes mértékben mögöttem állnak és támogatnak, amiben csak tudnak.

- Köszönöm a beszélgetést, és eredményes munkát kívánok a terveid megvalósulásához!

IMPRESSZUM

FÉNY, a MEE Világítástechnikai Társaságának hírlevele.
 Kiadja: MEE Világítástechnikai Társaság, 1042 Budapest, Árpád út 67
 Tel/fax: (06 1) 369 6631
 E-mail: vtt@vilagitas.org
 Honlap: www.vilagitas.org
 Megjelenik: igény szerint
 Szerkeszti: Barkóczy Gergely

Közreműködött: Budai Béla, Csuti Péter, Kosák Gábor, Nagy János, Nádas József,
 Némethné Vidovszky Ágnes, Szénás-Máthé Gábor, Vetési Emil

Felelős kiadó: Nagy János (vtt@vilagitas.org)

A hírlevélben megjelent információk a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók